

Innst. S. nr. 249

(2003-2004)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

St.meld. nr. 38 (2003-2004)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om petroleumsvirksomheten

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Hovedutfordringer

Regjeringens mål er å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langt perspektiv, jf. behandlingen av St.meld. nr. 38 (2001-2002), hvor det ble gitt tilslutning til å arbeide for å realisere en langsiktig utviklingsbane for petroleumsvirksomheten. Dette krever bl.a. at alle lønnsomme petroleumsressurser på sokkelen blir produsert, og som vil gi oljeproduksjon fra norsk sokkel i over 50 år framover og gassproduksjon i et enda lengre perspektiv.

Hovedutfordringene for å nå den langsiktige utviklingsbanen knytter seg til å:

- øke utvinningen fra eksisterende felt
- øke leteaktiviteten
- redusere kostnadsnivået på norsk kontinentalsokkel
- videreutvikle kompetansen i den norske petroleumsklyngen

Regjeringens tiltak for å realisere den langsiktige utviklingsbanen

En fleksibel og effektiv letepolitikk

For å realisere målet om en langsiktig utviklingsbane for petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel, mener Regjeringen det er av avgjørende betydning å påvise nye ressurser, og industrien må gis tilgang til riktige arealer til rett tid gjennom lete- og tildelingspolitikken.

Regjeringen vil:

- Gjennomføre årlige konsesjonsrunder som omfatter alt modent areal på norsk kontinentalsokkel, samt arrangere konsesjonsrunder i umodne områder med et omfang og en hyppighet som ivaretar behovet for ressurstilvekst.
- Sikre rask og effektiv utforskning etter og utnyttelse av petroleumsressursene i tildelte områder gjennom arbeidsforpliktelser og arealavgiften.
- Informere nye, kompetente aktører om mulighetene på norsk sokkel.
- Sørgje for at det høye ambisjonsnivået på miljøområdet opprettholdes samt sikre fortsatt god sameksistens med fiskerinæringen.
- Gjenåpne for helårig petroleumsaktivitet i Barentshavet Syd med unntak av de kystnære områdene og de særlig verdifulle områdene rundt Bjørnøya, Tromsøflaket, iskanten og polarfronten.

Sikre realisering av de store verdiene som ligger i modne felt

Modne felt på norsk kontinentalsokkel preges av fallende produksjon og fortsatt høye driftskostnader, som fører til at kostnadene per produsert enhet øker. Regjeringen mener driftskostnadene på modne felt må reduseres, utvinningen må økes og tilleggsressurser fases inn.

Regjeringen vil:

- Arbeide for at nødvendige tiltak gjennomføres på modne felt for å skape merverdier gjennom mer effektiv drift og økt produksjon.
- Arbeide for at virksomheten ved basene tilpasses de endringer som skjer på feltene de betjener. Konsesjonskrav som er fastsatt må fortsatt respekteres, men det må åpnes opp for tilpasninger i arbeidsforhold og funksjoner ved den enkelte base eller driftsorganisasjon.
- Ferdigstille rammeavtalen mellom Norge og Storbritannia og arbeide for forenklede prosedyrer for

utvikling av mindre petroleumforekomster som strekker seg over sokkelgrensen mellom de to land.

Redusere det høye kostnadsnivået i petroleumsvirksomheten

For å opprettholde norsk kontinentalsokkel som et attraktivt område for nye investeringer mener Regjeringen det er avgjørende å få det høye kostnadsnivået under kontroll.

Regjeringen vil:

- Støtte industriens bestrebelser for å få ned kostnadene på kontinentalsokkelen.
- Foreta en gjennomgang av reguleringen av petroleumsvirksomheten.

Mer effektiv bruk av infrastruktur

For å sikre ny aktivitet gjennom utvinning av små ressurser som ligger nær eksisterende infrastruktur er det viktig å finne gode transportløsninger og å sikre gode ordninger for tredjepartsadgang til infrastruktur.

Regjeringen vil:

- Vurdere endringer i rammeverket for bruk av eksisterende innretninger offshore.
- Følge opp industriens arbeid med å sikre tilstrekkelig gasstransportkapasitet gjennom Gasscos årlige transportplan, og følge opp studien som utføres for å utvikle gasstransportkapasitet fra Halten/Nordland.
- Arbeide for å opprettholde konkurransedyktigheten til norske anlegg for behandling og eksport av rikgass.

Økt satsing på forskning og ny teknologi

Regjeringen mener forskning og teknologutvikling er en forutsetning for å opprettholde en konkurransedyktig olje- og gassindustri i Norge.

Regjeringen vil:

- Bidra til styrket forskningsinnsats gjennom programmet PETROMAKS i Norges Forskningsråd.
- Stimulere til økt samarbeid om teknologutvikling på tvers av utvinningstillatelser på norsk kontinentalsokkel.
- Styrke den statlige finansieringen av petroleumsforskningen ved å øke kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping med 1 mrd. kroner fra 1. juli 2004. Den økte avkastningen skal nyttes til langsiktig, grunnleggende forskning rettet mot petroleumssektoren.

Styrke petroleumsklyngen

For å sikre en langsiktig lønnsom utvikling av ressursene på norsk kontinentalsokkel, ønsker Regjeringen å opprettholde et sterkt kompetansemiljø innenfor norsk petroleumsnæring. Dette krever at industrien til enhver tid har et positivt omdømme i det norske samfunn, og næringen må være internasjonalt konkurransedyktig.

Regjeringen vil:

- Samarbeide med industrien og ulike kompetansemiljøer for å sikre langsiktig lønnsom utvikling av petroleumssressursene.
- Støtte norsk oljeindustri internasjonalisering, herunder videreutvikle Intsok og Petrad, samt arbeide for at industrien får likeverdige internasjonale markedsvilkår.

Justeringer i petroleumsskattesystemet

Det vises til at Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett 2004 foreslår noen justeringer i petroleumsskattesystemet. Dette skal gi større sikkerhet for nye aktører, bedre lønnsomheten av investeringer blant annet i haleproduksjon og i økt utvinning, og forenkle omsetningen av andeler.

Forslagene går ut på at:

- friinntekten forseres til 7,5 pst. over 4 år
- staten vil utbetale skatteverdien av leteunderskudd i forbindelse med ligningen
- staten vil utbetale verdien etter skatt av underskudd ved opphør av virksomheten
- forenkling av skattemessige vilkår ved overdragelser av lisenser
- endringer i avskrivningsreglene for investeringer i felt med kortere levetid enn seks år
- det legges til rette for større fleksibilitet i avtaler mellom oljeselskap og leverandørindustrien ved at særkrav til deltakerbegrepet i petroleumsskatteloven tas bort.

Stort ressurspotensial på norsk kontinentalsokkel

Etter mer enn 30 år med olje- og gassvirksomhet på norsk kontinentalsokkel er under 30 pst. av våre antatte petroleumssressurser produsert.

De totale utvinnbare petroleumssressursene på kontinentalsokkelen er i dag anslått til 12,9 mrd. Sm³ o.e., som fordeler seg om lag likt på gass og væske (olje og NGL). Av de estimerte totale utvinnbare ressursene er 29 pst. solgt og levert. Dette representerer om lag 45 pst. av væskeressursene og 15 pst. av gassen. Videre er 32 pst. av de totale utvinnbare ressursene omfattet av prosjekter som er besluttet igangsatt, 7 pst. er knyttet til nye prosjekter på eksisterende felt, mens 6 pst. er knyttet til funn. De siste 26 pst. er ikke påviste.

Utfordringene knyttet til å realisere de uoppdagede ressursene og til å realisere ressursene i eksisterende felt er nærmere beskrevet i i meldingen.

Letepolitikken

Modne områder

De forventede uoppdagede petroleumssressursene er anslått til 3,4 mrd. Sm³ o.e., og de er relativt jevnt fordelt mellom Nordsjøen (35 pst.), Norskehavet (36 pst.) og Barentshavet (29 pst.).

Regjeringen mener en av de sentrale utfordringene for å realisere potensialet fra de gjenværende ressursene i modne områder er å gi industrien tilgang til større områder slik at de ressursene som er tidskritiske,

kan bli utviklet til rett tid. Regjeringen vil også vurdere endringer i arealavgiften.

I 2003 innførte Regjeringen ordningen med tildeling av utvinningstillatelser i forhåndsdefinerte områder (TFO) i modne deler av kontinentalsokkelen. Videre gjennomgikk myndighetene alle utvinningstillatelser i letefasen på norsk kontinentalsokkel for å kartlegge utvinningstillatelser med liten eller ingen aktivitet. Regjeringen vil i kommende år intensivere fokuset på utvinningstillatelser hvor ressurspotensialet ikke blir utnyttet på en tilfredsstillende måte, og i meldingen understrekes selskapenes ansvar for å forvalte tildelte rettigheter på en ansvarlig måte.

Det vises til at oljeindustrien har påpekt at en fjerning av ordningen med netto overskuddsavtaler vil gjøre utvinningstillatelsene som omfattes av ordningen lettere omsettelige, og Olje- og energidepartementet vil vurdere ordningen.

Regjeringen legger vekt på at det høye ambisjonsnivået på miljøområdet videreføres i modne områder, som på kontinentalsokkelen for øvrig.

Regjeringen vil:

- Gjennomføre årlige konsesjonsrunder som omfatter alt modent areal på norsk kontinentalsokkel.
- Sette vilkår i nye utvinningstillatelser som sikrer at rettighetshaverne kontinuerlig arbeider aktivt med utforskning, utbygging og drift i de tildelte områdene, og at areal som ikke blir fulgt opp på denne måten blir tilbakelevert.
- Sørge for at utformingen av arealavgiften gir selskapene insentiver til rask og effektiv utforskning og utnyttelse av mulige ressurser i tildelte områder.
- Informere nye aktører om mulighetene på norsk kontinentalsokkel ved aktivt å oppsøke selskaper, som gjennom tidligere erfaring har vist at de har evne og kapasitet til aktivt å bidra til verdiskaping.
- Følge opp at rettighetshaverne oppfyller sin plikt til å bidra til at alle økonomiske ressurser i tildelte områder blir påvist og produsert.
- Sørge for at det høye ambisjonsnivået på miljøområdet opprettholdes, og sikre fortsatt god sameksistens med fiskerinæringen.

Umodne områder

Mulighetene for å gjøre nye, store enkeltfunn i umodne områder bidrar til at norsk kontinentalsokkel fremdeles er konkurransedyktig i et internasjonalt perspektiv, og områdene har fremdeles potensial til å tiltrekke seg interessen fra de største internasjonale oljeselskapene.

For å møte utfordringen med manglende ressurstilvekst fra umodne områder, samt å beholde interessen fra de største aktørene, er det viktig at industrien gis tilgang til de områdene som de anser for å være mest prospektive. Regjeringen valgte å utlyse en omfattende 18. konsesjonsrunde, og industrien er gitt tilgang til mesteparten av de lite utforskede og prospektive områdene både i Norskehavet og Nordsjøen. Med unntak av området i Nordland VI, har industrien i denne utlysningen fått tilgang til nesten alle de områdene som de

gjennom nomineringene har gitt uttrykk for er mest interessante.

Regjeringen vil:

- Arrangere konsesjonsrunder i umodne områder med et omfang og hyppighet som ivaretar behovet for leteaktivitet i umodne områder.
- Pålegge arbeidsforpliktelser i umodne områder som sikrer rask og effektiv utforskning av tildelt areal.

Forutsetninger for petroleumsvirksomhet i Barentshavet

Det vises i meldingen til at Barentshavet i dag er den minst utforskede delen av norsk kontinentalsokkel. Sammen med områdene på dypt vann i Norskehavet og områdene utenfor Lofoten, vurderes Barentshavet som den petroleumsprovinsen der det er størst sannsynlighet for å gjøre nye, store funn i fremtiden.

Potensialet for uoppdagede ressurser i den delen av Barentshavet som ligger utenfor omstridt område forventes å være 990 mill. Sm³ o.e., tilsvarende i underkant av 30 pst. av totale uoppdagede ressurser på norsk kontinentalsokkel.

I 2001 ble all petroleumsvirksomhet i Barentshavet innstilt inntil Regjeringen hadde gjennomført en konsekvensutredning av helårig petroleumsaktivitet i området (ULB). Denne ble ferdigstilt høsten 2003, og Regjeringen fattet i desember 2003 beslutning om at petroleumsvirksomheten i Barentshavet syd kunne videreføres med visse unntak.

Regjeringen har satt som en forutsetning for videre aktivitet i Barentshavet at det ikke skal være utslipp til sjø under normal drift. Dette er en vesentlig skjerping av kravene i forhold til det som gjelder ellers på kontinentalsokkelen. Det er i meldingen tatt inn et vedlegg som oppsummerer ULB-arbeidet for en detaljert gjennomgang av de krav som er stilt.

Før det er aktuelt å tildele nye utvinningstillatelser i umodne områder av Barentshavet vil Regjeringen avvente resultatene fra borer i flere av utvinningstillatelsene som ble tildelt i "Barentshavprosjektet" i 1997. På bakgrunn av resultatene vil Regjeringen vurdere behovet for at, og eventuelt på hvilke måter, blokker i umodne deler av Barentshavet bør inkluderes i en fremtidig konsesjonsrunde.

Regjeringen besluttet i behandlingen i 18. konsesjonsrunde at det ikke skal åpnes for videre petroleumsvirksomhet i Nordland VI, og det vises til områdets spesielle karakter som gyteområde for viktige fiskeslag og til områdets betydning som fangstområde. Regjeringen mener det til nå ikke er demonstrert at hensynet til fiskeriene og miljøet kan ivaretas på en tilfredsstillende måte ved oppstart av petroleumsvirksomhet i området. En nærmere vurdering av dette spørsmålet vil bli foretatt når den helhetlige forvaltningsplanen for Barentshavet foreligger. Konsesjonsperioden for de aktuelle tillatelsene vil da kunne bli forlenget.

Regjeringen har åpnet for videre helårig petroleumsvirksomhet i de allerede åpnete områdene i Barentsha-

vet syd, med visse unntak av de kystnære områdene utenfor Troms og Finnmark og de særlig verdifulle områdene polarfronten, iskanten, Bjørnøya og Tromsøflaket.

Snøhvit-strukturen ligger utenfor Tromsøflaket, men Albatross og Askeladd, som også er en del av utbyggingen, ligger delvis innenfor. Regjeringen åpner for at det kan letes etter tilleggsressurser av gass til Snøhvit, også på Tromsøflaket.

Når det gjelder Goliat ligger denne utvinningstillatelsen like utenfor Tromsøflaket, og Regjeringen åpner for at rettighetshaverne på Goliat kan foreta de nødvendige avgrensingsboringene for å avklare om feltet kan bygges ut. Det skal tas stilling til eventuell utbygging når rettighetshaverne fremmer sin utbyggingsplan. En beslutning om videreføring av aktivitetene i Barentshavet nå er viktig for at oljeindustrien kan bore letebrønner i konsesjonsbelagt område, slik som de har foreslått, i løpet av høsten 2004 og våren 2005.

Regjeringen har satt som en betingelse for videreføring av aktivitetene i Barentshavet at oljevernet tilknyttet virksomheten er det beste til enhver tid, og Regjeringen vil påse at tilstrekkelige ressurser settes inn for å minimere risikoen knyttet til oljeselskapenes operasjoner. I forhold til kartlegging av sjøfugl er det nødvendig med nye undersøkelser, og departementet vil ta initiativ overfor relevante myndigheter, fagmiljøer og petroleumsindustrien for å få i stand et prosjekt som kan bedre kunnskapen om sjøfugl i området.

Et eventuelt stort oljeutslipp fra norsk petroleumsvirksomhet vil kunne få betydelige virkninger for fiskeri- og havbruksnæringen, og Regjeringen vil sette ned et utvalg for å vurdere erstatningsordninger for norsk fiskeri- og havbruksnæring.

Det vises i meldingen til anbefalingene fra en arbeidsgruppe for sameksistens mellom fiskerinæringen og oljevirkomheten. Regjeringen vil legge disse anbefalingene til grunn ved vurdering av vilkår og mulige begrensninger for petroleumsaktiviteten av hensyn til fiskeriaktiviteten ved eventuelle fremtidige tildelinger av nye utvinningstillatelser i Barentshavet.

Regjeringen vil:

- Gjenåpne for helårig petroleumsaktivitet i Barentshavet Syd med unntak av de kystnære områdene og de særlig verdifulle områdene rundt Bjørnøya, Tromsøflaket, iskanten og polarfronten.
- Vesentlig styrke oljevernberedskapen i området Lofoten-Barentshavet.
- Arbeide for å redusere risikoen knyttet til eksport av petroleum med skip.
- Igangsette programmer for å fylle kunnskapshull, herunder kartlegging av sjøfugl.
- Arbeide for at petroleumsvirksomheten innrettes på en slik måte at den bidrar til verdiskaping og sysselsetting i landbasert virksomhet i regionen.
- Sette ned et utvalg for å vurdere erstatningsordninger for fiskeri- og havbruksnæringen ved eventuelle store oljeutslipp fra norsk petroleumsvirksomhet.

Samiske forhold

Når det gjelder samiske forhold vil følgende punkter bli fulgt opp av myndighetene:

- Det skal utføres et flerfaglig forskningsprosjekt for å kartlegge de faktiske konsekvenser av Snøhvitutbyggingen på samiske næringer, kultur og samfunn. I etterkant av dette arbeidet vil man i dialog med Sametinget og reindriftens organisasjoner vurdere avbøtende tiltak for å begrense eventuelle negative konsekvenser av utbyggingen for samiske næringer, kultur og samfunn.
- Konsekvenser for samiske interesser og reindriftsinteresser skal inngå i konsekvensutredningene der dette er relevant.
- Det arbeides med en klassifisering av beiteareal for rein for å synliggjøre de ulike områders viktighet, og det vil bli vurdert i hvilken utstrekning utredninger er nødvendige for å synliggjøre konsekvenser for reindriften av en generell samfunns- og infrastrukturbygging i reinbeiteområdene.

Petroleumsvirksomheten og norsk økonomi

Det vises i meldingen til at olje- og gassvirksomheten er Norges viktigste næring. I 2003 var om lag 77 000 personer direkte sysselsatt i petroleumsrettet virksomhet, ringvirkningene til andre næringer er betydelige, og virksomheten har bidratt med i størrelsesorden 1 700 mrd. kroner i inntekter til staten målt i dagens pengeverdi. Petroleumsfondet var ved utløpet av 2003 på om lag 845 mrd. kroner.

I 2003 stod petroleumssektoren for 19 pst. av brutto nasjonalproduktet i Norge, og virksomheten sto for om lag 46 pst. av norsk eksport. Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten var i 2003 om lag 175 mrd. kroner, som utgjør om lag 25 pst. av statens inntekter.

Den norske petroleumsvirksomheten står ved et veiskille. Mens olje- og gassnæringen gjennom de siste tiårene har fått en stadig større innflytelse på norsk økonomi, kan en om få år se begynnelsen på en gradvis reduksjon i aktivitetsnivået i næringen, og som vil få betydelige ringvirkninger for andre næringer og konsekvenser for norsk økonomi på makronivå.

Det fremtidige investeringsnivået og aktivitetene knyttet til drift av utbygde felt vil være avgjørende for utviklingen i sysselsettingen i petroleumssektoren. Et fall i investeringene vil gi en betydelig negativ etterspørsimpuls rettet mot leverandørindustrien, som også vil slå inn i sysselsettingen. I inneværende år og i de aller nærmeste årene vil investeringene ligge høyt. Deretter forventes et fall ned mot om lag halvparten av dagens nivå, som bl.a. skyldes at det i dag finnes for få og for små funn som venter på utbygging, til å opprettholde investeringene på dagens nivå. Det er de siste årene ikke gjort nye store funn, og det foreligger dermed ingen større prosjekter som kan motvirke fallet i utbyggingsaktivitet etter at utbyggingen av Snøhvit og Ormen Lange er fullført.

De store regionale forskjellene i olje- og gassnæringens betydning for sysselsettingen innebærer at en nedtrapping av investerings- og utbyggingsaktivitetene raskt kan få betydelige konsekvenser i en rekke regioner og lokalsamfunn. Det understrekes i meldingen at dersom en ikke når den langsiktige utviklingsbanen, kan store verdier gå tapt, og konsekvensene for sysselsettingen i næringen kan bli dramatisk.

Det er i meldingen gitt en oversikt over konkurranse-situasjonen for norsk kontinentalsokkel, og det vises til at den relative konkurransekraften er gradvis svekket i forhold til hva den var for 5-10 år siden.

Høye kostnader - en trussel mot langsiktig aktivitet på norsk kontinentalsokkel

Kostnadsnivået i petroleumsvirksomheten i Norge er svært høyt - også sammenlignet med andre petroleumsp-provinser med tilsvarende krevende geografiske, klimatiske og geologiske forhold. Det høye kostnadsnivået har blitt etablert gjennom prosesser og avtaler mellom aktørene innen industrien i perioder med store produksjonsvolumer og gode energipriser. Deler av den offentlige reguleringen av næringen preges også av at petroleumsvirksomheten har hatt større evne til å bære kostnader enn andre næringer.

Regjeringen vil:

- Arbeide for at nødvendige tiltak gjennomføres på modne felt for å skape merverdier gjennom mer effektiv drift, økt produksjon fra eksisterende felt og realisering av forekomster som ellers ikke vil være lønnsomme.
- Oppfordre oljeselskapene og arbeidstakere til å finne konstruktive løsninger som kan sikre verdiskaping og sysselsetting på lang sikt.

Videre vil Regjeringen:

- Støtte industriens bestrebelser for å få ned kostnadene på kontinentalsokkelen.
- Foreta en gjennomgang av regelverket for petroleumsvirksomheten for å sikre at det er tilpasset en mer moden kontinentalsokkel.

Landbasert base- og driftsvirksomhet

Regjeringen vil videreføre hovedprinsippene i den politikken for landbasert base- og driftsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel som til nå er ført. Det eksisterer pr. i dag forsynings- og helikopterbaserte åtte forskjellige steder langs kysten fra Stavanger til Hammerfest. Driftsorganisasjoner for ulike felt er lokalisert på seks steder: Stavanger, Bergen, Kristiansund, Stjørdal, Harstad og Hammerfest.

Det er fortsatt Regjeringens mål at aktiviteten på kontinentalsokkelen skal vises igjen i aktivitet på land. Ved en effektivisering av basevirksomheten må det derfor legges til grunn at virksomheten ved de enkelte basene skal opprettholdes, om enn med faglig innhold som er tilpasset nye behov.

Regjeringen mener aktiviteten på kontinentalsokkelen skal vises igjen i aktivitet på land. For modne felt

som gjennomgår effektiviseringstiltak offshore, vil det være naturlig å vurdere tiltak i landbasert base- og driftsvirksomhet. Virksomheten ved disse enhetene skal opprettholdes, men det faglige innholdet må kunne tilpasses nye behov. For fremtidige etableringer bør en søke å fastsette mer fleksible vilkår, som kan fungere godt under ulike forhold gjennom feltenes levetid.

Petroleumproduksjon kombinert med ivaretagelse av høye miljøkrav

Regjeringen vil at Norges rolle som en stor energi- produsent skal forenes med å være et foregangsland på miljøområdet. Målsettingen om null miljøskadelige utslipp til sjø innen 2005 ble etablert i St.meld. nr. 58 (1996-1997) Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling, og målet ble endelig definert i St.meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand. Petroleumindustrien har implementert en lang rekke tiltak for å redusere utslippene til sjø, og dersom selskapene implementerer alle tiltak som er planlagt, vil utslippene reduseres ytterligere med rundt 80 pst.

Det vises til at norske selskaper kommer svært godt ut i internasjonale kartlegginger av olje- og gasselskapers miljøstandard, og kreative teknologiske miljøløsninger kjennetegner på mange måter virksomheten på norsk kontinentalsokkel.

Regjeringens mål om at norsk petroleumsvirksomhet skal utvikle seg langs den langsiktige utviklingsbanen stiller krav til ytterligere kostnadseffektivitet på alle områder. Regjeringen vil invitere industrien til å presentere konkrete løsninger for hvordan relativt dyre miljøkrav på et felt kan gjennomføres med samme miljøeffekt på et annet felt, men til lavere kostnader. Myn-dighetene vil vurdere de forslag industrien kommer med fra sak til sak.

Bruk av CO₂ til økt utvinning

Det vises i meldingen til at bl.a. injeksjon av CO₂ for å øke utvinningsgraden av olje, er en mulighet som hittil ikke har blitt benyttet offshore. Metoden er brukt i mer enn tretti år i oljefelt på land, først og fremst i USA. Erfaringer fra USA, samt studier som er gjort på utvalgte felt offshore på norsk, britisk og dansk kontinentalsokkel, viser at CO₂-injeksjon teknisk sett kan gi en betydelig økt utvinning for feltene.

Regjeringen vektlegger internasjonalt samarbeid i utviklingen av teknologier knyttet til utskilling, lagring og bruk av CO₂, og Norge samarbeider om disse temaene gjennom ulike internasjonale fora.

Regjeringen vil:

- Invitere industrien til et samarbeid om en mer kostnadseffektiv og fleksibel implementering av miljøkrav i petroleumssektoren innenfor nasjonalt og internasjonalt rammeverk.
- Arbeide for tilrettelegging for bruk av CO₂ for økt oljeutvinning på norsk kontinentalsokkel, bl.a. gjennom å ta initiativ til et samarbeidsprosjekt

mellom myndigheter og industri, og å invitere myndighetene i Storbritannia, Danmark og Nederland til en dialog om disse spørsmålene.

Gassressursenes vei til et lønnsomt marked

I 2003 produserte Norge gass for salg tilsvarende 72 mrd. Sm³ tørrgass. Energimengden tilsvarer nesten 4 ganger Norges totale energiforbruk i 2003. Gassproduksjonen er i sterk vekst og antas å være opp mot 120 mrd. Sm³ i 2010. Norges nærhet til gassmarkedene i Europa har gjort det mulig å utvikle gassvirksomheten til det den er i dag.

En viktig del av gassvirksomheten er infrastrukturen for transport og behandling av gass - både til havs og på land. Det er investert betydelige beløp i behandlingsanlegg for gass i Norge. Naturgass føres, eller planlegges ført, til land flere steder langs hele kysten: Kårstø i Rogaland, Kollsnes i Hordaland, Tjeldbergodden og Nyhamna (fra 2007) i Møre og Romsdal, samt Melkøya utenfor Hammerfest i Finnmark fra 2006. Videre pågår det utbygging og utvidelser av landanlegg i Norge (eks.: Kårstø, Kollsnes, Snøhvit, Ormen Lange), som innebærer investeringer på om lag 40 mrd. kroner.

Norge eksporterer gass for store verdier, som blant annet har sin årsak i stor betalingsvillighet i de land som mottar norsk gass. Hvis en antar en europeisk gasspris på 1 NOK/Sm³, var brutto eksportverdi av norsk gass i 2003 rundt 70 mrd. NOK. Gassens konkurransevne har økt i forhold til annet brensel på kontinentet og i Storbritannia, og fremover ser det ut til at det særlig er i kraftproduksjonen vi vil se vekst i forbruket av naturgass. Hovedmarkedene for norsk gass er tett befolkede områder med en meget velutviklet infrastruktur for distribusjon av gass. Naturgass har også klare miljømessige fortrinn i disse markedene, hvor alternative energikilder tradisjonelt har vært - og fremdeles i hovedsak er - kull, olje og kjernekraft.

Regjeringen vil arbeide for å opprettholde konkurransedyktigheten til norske anlegg for behandling og eksport av rikgass.

Den internasjonale markedsutviklingen

Det vises i meldingen til at norsk leverandørindustri i økende grad har etableringer og virksomhet i land som er svært forskjellige fra Norge når det gjelder politisk system og sosiokulturelle forhold. Departementet vil i arbeidet med å støtte internasjonaliseringen av norsk olje- og gassindustri, være en pådriver for at spørsmål knyttet til samfunnsansvar, etikk og menneskerettigheter blir ivaretatt både på myndighetsnivå og i næringen.

Regjeringen vil:

- Arbeide for å styrke norsk leverandørindustri konkurransekraft.
- Legge forholdene til rette for at norskbasert petroleumsindustri skal bidra til nasjonal verdiskaping også uavhengig av ressurspotensialet på norsk kontinentalsokkel.

- Samarbeide med industrien og ulike kompetansemiljøer for å sikre langsiktig lønnsom utvikling av petroleumsressursene.
- Arbeide for at norsk kontinentalsokkel forblir et attraktivt område for investeringer i FoU som styrker norsk industris konkurransevne.
- Støtte INTSOK og Petrad.
- Arbeide for å styrke samarbeidet mellom INTSOK og norske forskningsmiljø, herunder Demo 2000, slik at nye teknologiske løsninger kan kommersialiseres for et globalt marked.
- Styrke den internasjonale markedsadgangen for Norges olje- og gassnæring gjennom internasjonale fora som EU/EØS, WTO og Energicharteret.
- Arbeide for at spørsmål knyttet til samfunnsansvar, etikk og menneskerettigheter blir ivaretatt både på myndighetsnivå og i næringen.
- Det legges til rette for større fleksibilitet i avtaler mellom oljeselskap og leverandørindustrien (såkalte incentivkontrakter) ved at særkrav til deltakerbegrepet i petroleumsloven tas bort.

Statlig eierskap i olje- og gassvirksomheten

Staten har et betydelig Eiermessig engasjement i norsk petroleumsvirksomhet gjennom Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE), som eier av statsaksjeselskapene Petoro AS og Gassco AS, som majoritetseier i Statoil ASA og som minoritetseier i Norsk Hydro ASA. Olje- og energidepartementet er ansvarlig Eierdepartement for SDØE, Petoro, Gassco og Statoil.

Statens overordnede mål er å maksimere det samlede samfunnsøkonomiske resultatet fra virksomheten på norsk kontinentalsokkel. Statens eierskap i SDØE, Petoro og Statoil er basert på prinsippet om én økonomisk enhet. I denne modellen har Statoil ansvaret for å markedsføre og selge statens olje og gass sammen med sin egen gjennom en egen avsetningsinstruks.

Etter restruktureringen i 2001 har staten fortsatt en viktig Eierrolle på norsk kontinentalsokkel. Utøvelsen av eierskapet har endret karakter i henhold til selskaperes form og oppgaver. Petoro og Gassco er statsaksjeselskaper, og eierskapet utøves iht. aksjelovens bestemmelser. I forbindelse med børsnoteringen ble Statoil omdannet til et allmennaksjeselskap, og allmennaksjelovens bestemmelser gjelder.

Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE)

Det overordnede målet for forvaltningen av SDØE-porteføljen er å oppnå høyest mulig inntekt til staten. Petoro AS ivaretar SDØE på vegne av staten.

Departementet vil på vegne av staten også ved fremtidige tildelinger beholde enkelte andeler i utvinnings-tillatelser og tillatelser til anlegg og drift som tildeles på bakgrunn av lønnsomhetspotensial og verdiskapingsmuligheter i den enkelte tillatelse. I tilleggstil-delinger vil SDØE-andelene som hovedregel reflektere Eierandeler i tilstøtende felt eller områder.

Samlet olje- og gassalg fra SDØE i 2003 var i overkant av 1,3 mill. fat oljeekvivalenter pr. dag. Estimerte

ressurser (ressursklasse 1-8) er pr. 1. januar 2004 på om lag 1 700 mill. Sm³ oljeekvivalenter.

I forbindelse med fremtidig forvaltning av SDØE, jf. St.prp. nr. 36 (2000-2001), ble det lagt til grunn at viktige sider ved organiseringen av olje- og gassavsetningen skulle videreføres. Dette innebar blant annet at Statoil fortsatt skal avsette statens petroleum sammen med sin egen, jf. rammeverket beskrevet i Avsetningsinstruksjonen gitt av Olje- og energidepartementet. Petoro er i henhold til sine vedtekter ansvarlig for å overvåke at Statoil utfører sine oppgaver i samsvar med instruksjonen.

Regjeringen vil:

- Sikre fortsatt verdiskaping og inntektsstrøm fra SDØE-porteføljen.
- Beholde SDØE-andeler ved tildelinger av nye utvinningstillatelser på bakgrunn av lønnsomhet og ressurspotensiale.
- Sikre et godt driftsmessig grunnlag for Petoro slik at selskapet kan utføre verdiskapende og verdibevarende oppgaver innenfor sitt mandat.
- Kontinuerlig følge opp utviklingen i Statoil ASA.
- Vurdere statens eierandel i Statoil ASA med bakgrunn i Stortingets fullmakt til å redusere statens eierandel til 2/3 av selskapets verdi.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sylvia Brustad, Mette Gundersen og Knut Werner Hansen, fra Høyre, Øyvind Halleraker, Leif Frode Onarheim og Inger Lise Aarrestad, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingrid Fiskaa og Ingvild Vaggen Malvik, fra Kristelig Folkeparti, Ingmar Ljønes og lederen Bror Yngve Rahm, og fra Senterpartiet, Inger S. Enger, viser til at olje- og gassvirksomheten er Norges største og viktigste næring. I 2003 stod petroleumssektoren for 19 pst. av BNP i Norge og statens netto kontantstrøm var på om lag 175 mrd. kroner. 77 000 personer var sysselsatt i petroleumsett virksomhet, og ca. 220 000 i petroleumsklyngen inkludert leverandørindustrien.

Komiteen viser til at oljeproduksjonen (inkludert NGL) for 2004 er anslått til om lag 3,2 millioner fat per dag. Dette er omtrent det samme som året før. Produksjonen er forventet å ligge på årets nivå de nærmeste årene, for deretter gradvis å avta.

Komiteen viser videre til at gassalget i 2004 er anslått til om lag 75 milliarder standardkubikkmeter (Sm³). I 2003 var salget 73,4 mrd. Sm³. Gassalget er forventet å øke framover til et langsiktig nivå på 120 mrd. Sm³ fra 2010. Dette er en oppjustering av det langsiktige gassalgvolumet med 10 mrd. Sm³/år fra forrige prognose.

Komiteen viser til at investeringsnivået i 2004 er forventet å bli om lag 71 mrd. kroner. Dette er en økning fra 2003 på godt over 10 pst. Investeringer i

letevirksomhet kommer i tillegg. Det høye investeringsnivået skyldes i stor grad at Ormen Lange-feltet, som ble godkjent av Stortinget våren 2004, starter opp investeringene for fullt. Snøhvit- og Kristin-feltet, som begge er under utbygging, er også store bidragsyttere til det høye investeringsnivået.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til at investeringsnivået er ventet å ligge på et høyt nivå også de nærmeste årene. I perioden 2004-2008 forventes investeringer nær 300 mrd. kroner i olje- og gassvirksomheten.

Disse medlemmer peker på at dette viser at næringen fremdeles gir stor verdiskaping og vil gjøre det i mange år fremover.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser imidlertid til at lav leteaktivitet de senere årene gir bekymring i forhold til å opprettholde petroleumsvirksomheten på dagens nivå. Mange modne felt preges av fallende oljeproduksjon, samtidig som enhetskostnadene stiger. Få nye funn er klare for utbygging. Det siste året har det vært en nedgang i antall arbeidsplasser på om lag 5 000 i leverandørindustrien.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at det nå har foregått petroleumsvirksomhet på norsk sokkel i snart 40 år. På tross av ulykker der liv har gått tapt, har virksomheten høyt fokus på sikkerhet, og den har ikke gått ut over miljøet og fiskeressursene. Dette flertallet mener vi må stå fast ved dette og fortsatt legge en høy standard for helse, miljø og sikkerhet i sektoren.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, støtter en del av de tiltakene Regjeringen foreslår i St.meld. nr. 38 (2003-2004), men mener det på noen punkt er behov for å gjøre endringer. Tiltakene Regjeringen foreslår kan bidra til økt satsing på haleproduksjon, utvinning fra marginale felt og å få flere mindre selskaper med i aktivitetene på sokkelen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet viser til at om vel et år ventes det at situasjonen vil bli svært dramatisk i leverandørindustrien med mange permitteringer og nedgang i antall ansatte. I tillegg har det de siste årene vært lite leteaktivitet, og det er gjort få interessante funn og ingen større funn.

Disse medlemmer mener Regjeringens forslag til tiltak ikke er tilstrekkelig for å opprettholde petroleumsklyngen på et høyt nivå. Disse medlemmer ser derfor en fare for at vi permanent mister mange arbeidsplasser og kompetanse næringen har brukt flere tiår på å bygge opp.

Komiteen viser til at utformingen av kontraktene er av stor betydning for om norsk industri er konkurransedyktig. Komiteen vil derfor peke på betydningen av at selskapene har kontraktsformer som ikke diskriminerer norsk industri. Dette er avgjørende for å sikre og videreutvikle næringen og beholde kompetansen i Norge.

Komiteen viser til den vanskelige situasjonen som kan oppstå i leverandørindustrien siste halvår 2005. Det er derfor viktig at det legges til rette for tiltak som kan bidra til å lette denne situasjonen både på kort og lang sikt.

Komiteen er kjent med at det planlegges flere prosjekter av ulik størrelse på norsk sokkel. Slike prosjekter kan for eksempel være:

- Volve
- Tyrihans, subsea tie back Kristin/Åsgard B
- Dagny til Sleipner
- Lavrans tie in Åsgard
- Skinfaks/Rimfaks IOR
- Statfjord senfase
- Klegg
- Ekofisk disponering
- Nytt boligkvarter Ekofisk
- Flyndre, ny brønnhodeplattform
- Ny plattform Valhall
- Skarv
- Frigg disponering

Komiteen foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen i samarbeid med oljeselskapene og leverandørindustrien foreta en gjennomgang av prosjektene nevnt i Innst. S. nr. 249 (2003-2004) som planlegges på norsk sokkel, og vurdere tiltak slik at de kan gjennomføres og fremskyndes."

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, har merket seg Regjeringens plan for en helhetlig innovasjonspolitikkk "Fra idé til verdi", der det fremholdes at offshore-rettet leverandørindustri er et av områdene Regjeringen vil satse på.

Flertallet understreker betydningen av dette, og mener området må få et særskilt fokus i Regjeringens oppfølging av planene. Det må tilstrebes at Norsk leverandørindustri gis tilnærmet samme betingelser som de det konkurreres med.

Komiteen mener at bl.a. de finansielle virkemidlene for lånegarantier, støtte til valutasikring og eksportgarantier er viktige. De relevante mandater og roller til Eksportfinans, GIEK og private finansinstitusjoner bør gjennomgås slik at de er på linje med tilsvarende ordninger i andre land.

Komiteen vil vektlegge betydningen av at norsk industri blir gitt muligheter til å utvikle teknologi og erfaring, slik at den fullt ut kan delta ved fjerning og opphugging av utrangerte installasjoner på sokkelen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener utvikling av et norsk konsept for ett-løftsteknologi kan være et slikt prosjekt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener Regjeringen derfor i samarbeid med industrien må utarbeide en plan for hvordan norsk leverandørindustri kan bli en viktig leverandør i dette markedet.

Komiteen viser til at petroleumsforekomstene kan legge grunnlag for betydelig landbasert industriutvikling. Ved større utbygginger må derfor industrielle effekter på land bli utredet og gjort kjent før godkjenning av utbygging.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil også påpeke at fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen kan bidra positivt til oppdragsmengden for leverandørindustrien. Det må i tillegg legges bedre til rette for gjenbruk av utrangert materiell fra sokkelen.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at Regjeringen i St.meld. nr. 38 (2001-2002) presenterte en langsiktig utviklingsbane for lønnsom utnyttelse av ressursene på norsk kontinentalsokkel.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser videre til at Regjeringen fikk bred tilslutning til dette fra Stortinget i Innst. S. nr. 87 (2002-2003).

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, er enig i at det er viktig å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at den langsiktige utviklingsbanen innebærer oljeproduksjon i over 50 år framover og gassproduksjon i et enda lengre perspektiv. De gjenværende petroleumsressursene omfatter både påviste ressurser og antatte uoppdagede ressurser. Den langsiktige utviklingsbanen er en periodisering av disse ressursene.

Flertallet viser til at realisering av den langsiktige utviklingsbanen forutsetter at myndighetene og industrien evner å treffe de nødvendige tiltak mot de økende utfordringene når det gjelder modenhetsgrad og relativ attraktivitet på norsk kontinentalsokkel, og forutsetter at alle lønnsomme petroleumsressurser på sokkelen blir produsert. Dersom en ikke når den langsiktige utviklingsbanen, står store verdier i fare for å bli ødet. Mange arbeidsplasser vil forsvinne og verdifull kompetanse vil gå tapt. Samtidig er potensialet stort hvis vi lykkes.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Stortingets behandling av St.meld. nr.

38 (2001-2002) der man fikk seg forelagt to alternative utviklingsbaner; forvittringsbanen og den langsiktige utviklingsbanen. Samtidig fikk Stortinget presentert fra en samlet oljebransje hva som skulle til av nødvendige tiltak for å nå den langsiktige utviklingsbanen. De viktigste tiltak var tilgang på prospektive arealer, justering av petroleumsskattesystemet, samt større og mer forutsigbar statlig deltagelse i petroleumsforskningen.

Disse medlemmer konstaterte at til tross for fagre ord både i media og i den etterfølgende stortingsdebatt, så ble stortingsmeldingen vedtatt vedlagt protokollen, uten at noen av de nødvendige grep ble foretatt. Fremskrittspartiet fremmet de nødvendige forslag, men disse ble alle nedstemt av et flertall i Stortinget.

Disse medlemmer advarte, i likhet med en samlet oljebransje, mot den utvikling man ville få, dersom de nødvendige grep ikke ble tatt. Resultatet av Stortingets manglende vilje til å foreta seg noe, er at vi nå allerede er inne i forvittringsbanen.

Komiteen viser til Dokument nr. 8:39 (2003-2004) - forslag fra stortingsrepresentantene Hallgeir H. Langeland, Ingvild Vaggen Malvik, Øystein Djupedal, Inge Ryan og Lena Jensen om en mer aktiv politikk for økt utvinningsgrad og bedre ressursutnyttelse på norsk sokkel, samt lavere lokale og globale miljøutslipp.

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

"Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme forslag om en mer aktiv politikk for økt utvinningsgrad og bedre ressursutnyttelse på norsk sokkel samt lavere lokale og globale miljøutslipp. Dette innebærer at Regjeringen skal:

1. gjennomgå lisenssystemet og rammebetingelsene for operatører og deleiere, og foreslå en mer offensiv strategi for å utnytte ressursene i de feltene som allerede er åpnet. Dette vil blant annet kreve en strengere og mer dynamisk lisensforvaltning, innskjerpning av selskapenes forvaltningsansvar i henhold til petroleumsløven og mer aktivt bruk av statens lisensmakt og eierandeler for å fremme CO₂-injiseringsprosjekter så raskt som mulig på alle aktuelle felt på norsk sokkel.
2. etablere et nasjonalt mål om å realisere CO₂-injeksjon av minimum 5 millioner tonn CO₂ årlig innen 2008, og det gjennomføres et felles F&U program med deltagerer fra staten og olje- og gassindustrien for CO₂-injiseringsprosjekter samt offshoregasskonvertering, -metanolproduksjon og -hydrogenproduksjon
3. sørge for at CO₂-injeksjon på Gullfaksfeltet blir realisert
4. gjennomgå GIEKs tildelingskriterier - for å styrke fokus på miljø- og utvinningsgradsfilosofien og stimulere til større samhandling mellom teknologibedriftene og videreutvikle INTSOK, eller danne et forum som målrettes, mot eksport av miljø- og utvinningsgradsteknologi
5. etablere en sterkere sammenheng mellom tildelingspolitikken og prestasjoner for økt utvinningsgrad
6. utrede skatteendringer som eksplisitt fremmer samfunnsøkonomisk lønnsom økt utvinningsgrad og CO₂-injeksjon uten at det gis generelle skatteletter og slik at den totale grunnrentebeskatningen blir opprettholdt."

Komiteen viser til at lisenssystemet, CO₂-injisering, virkemiddelapparatet overfor petroleumsnæringen og tildelingspolitikken er behandlet i St.meld. nr. 38 (2003-2004), og viser til sine merknader om disse spørsmål under de respektive hovedkapitler. Komiteen viser videre til at Regjeringen har fremmet forslag om skatteendringer i St.meld. nr. 2 (2003-2004) Revidert nasjonalbudsjett 2004, og viser til behandlingen av disse i finanskomiteen, jf. Budsjett-innst. S. II (2003-2004).

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at den politiske debatten om norsk olje- og gasspolitikk må dreie seg om økonomiske og miljøfaglige realiteter, og ikke om de to tenkte strategiene som Regjeringen skisserte i St.meld. nr. 38 (2001-2002), den langsiktige utviklingsbanen og forvittringsbanen. Disse medlemmer mener at vår petroleumsvirksomhet må ta utgangspunkt i at olje og gass er ikke-fornybare ressurser og må forvaltes i et langsiktig perspektiv. Investerings- og utvinningsnivået må ta hensyn til miljøet og ansvaret for kommende generasjoner. Et redusert olje- og gassutvinningstempo vil føre til at ringvirkningene av olje- og gassvirksomheten blir spredd over en lengre tidsperiode.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener at utbygging av satellitt-felt rundt eksisterende installasjoner og haleproduksjon må prioriteres før utbygging av nye frittstående felt.

Utfordringer

Fallende leteaktivitet

Komiteen peker på at selv om olje- og gassnæringen gjennom de siste tiårene har fått en stadig større innflytelse på norsk økonomi, ser vi nå begynnelsen på en gradvis reduksjon i aktivitetsnivået i næringen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at næringen i alle år siden oppstarten har vært preget av vekst, men nå er oljeproduksjonen fallende og få funn er klare for utbygging. Mange modne felt preges av fallende oljeproduksjon samtidig som enhetskostnadene stiger.

Flertallet viser til at sammenlignet med andre petroleumsprovinser er kostnadsnivået høyt. Dette går ut over lønnsomheten. Selv om 2003 var det beste av de senere årene med hensyn til leteresultater, ble det i 2003 påvist mindre ressurser enn det ble produsert.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at selv om situasjonen i dag er rimelig god så er utsiktene for petroleumssektoren alvorlig. Det har vært lite leting de senere åra og det er gjort få interessante funn. Det siste store og interessante funnet som nå er under utbygging, er Ormen Lange. Etter dette er det ingen store funn som

er planlagt utbygd. I tillegg vet vi at det tar 5-7 år fra et funn gjøres til utbyggingen igangsettes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet mener behovet for å gjøre tiltak som kan bidra til å snu utviklingen derfor er stort. Vi vil ganske raskt få permitteringer og nedbemanning i leverandørindustrien. Disse medlemmer viser også til klare tendenser til minsket interesse for norsk sokkel fra utenlandske oljeselskaper.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at leteaktiviteten er redusert. Færre letebrønner er boret de senere år, og den gjennomsnittlige funnstørrelsen avtar. Flertallet er bekymret over denne utviklingen, og også over at påviste, tilgjengelige felt ikke blir utbygget.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at dette blant annet i stor grad skyldes usikkerhet om ressurspotensialet og kostbare eller teknologisk vanskelige utbyggingsalternativer.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, har merket seg Regjeringens vurdering av situasjonen, og mener at myndighetene og industrien må treffe nødvendige tiltak for å oppnå lønnsom produksjon av ressursene på norsk sokkel.

Flertallet mener at hovedutfordringen næringen og myndighetene står overfor er:

- økt leteaktivitet
- økt utvinning fra eksisterende felt
- kostnadsnivået på norsk kontinentalsokkel
- videreutvikling av kompetansen i den norske petroleumsklyngen

Flertallet mener samtidig at en høy standard for ytre miljø og HMS skal opprettholdes.

Økt global konkurranse

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til en stadig økende globalisering hvor grenser fjernes, nye markeder åpnes, og det blir mer mangfold og konkurranse. Denne utviklingen berører også i aller høyeste grad petroleumsnæringen. Liberalisering av mange lands petroleumpolitikk har ført til at nye petroleumsprovinser åpnes for internasjonale aktører.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener dette er en positiv utvikling som kan føre til økt økonomisk vekst og velstand, så vel som en mer effektiv og miljøvennlig petroleumsutvinning mange steder.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, mener at på samme måte som globaliseringen generelt stiller økte krav til oss gjennom mer internasjonal konkurranse, stiller denne utviklingen norsk sokkel overfor økte utfordringer ved at det blir økt konkurranse om de internasjonale oljeselskaperens oppmerksomhet.

Flertallet peker på at fallende interesse og aktivitet fra de store, teknologisk avanserte oljeselskapene ikke skyldes at lønnsomheten isolert sett er dårlig på norsk sokkel. Grunnen til den reduserte interessen er at andre petroleumsprovinser i verden har en til dels mye høyere avkastning på investert kapital. Det kan derfor føre til at disse selskaper prioriterer disse provinser fremfor leteaktivitet i Norge, hvor lønnsomheten etter skatt fra produksjon er lavere.

Komiteen understreker at for å sikre en langsiktig lønnsom utvikling av ressursene på norsk kontinentalsokkel, er det avgjørende at vi opprettholder et sterkt kompetansemiljø innenfor denne næringen i Norge. Den norske petroleumsklyngen har opparbeidet seg sterke kompetansemiljøer i både oljeselskaper, leverandørindustri, forskningsmiljøer og shipping, samt i bank- og finansnæringen. Komiteen peker på at Norge er en ledende nasjon innen petroleumsteknologi, og at det er viktig at vi vedlikeholder og utvikler denne kompetansen.

Et foregangsland innen miljøvennlig petroleumsvirksomhet

Komiteen mener at Norges rolle som en stor energiproducent må forenes med å være et foregangsland på miljøområdet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at dette målet har preget myndighetenes politikk overfor petroleumsvirksomheten i alle de årene det har vært produsert olje og gass på norsk kontinentalsokkel. Det sterke miljøfokus innebærer at man i dag kan vise til en generell positiv trend når det gjelder ivaretagelse av miljøhensyn i norsk petroleumsvirksomhet. Fokus på miljø har også utløst en rekke miljøtiltak og gode miljøløsninger.

Flertallet viser til kravet om null miljøskadelige utslipp til sjø innen 2005. Flertallet viser til at det har vært bred oppslutning om dette kravet og viser til Innst. S. nr. 161 (2002-2003), jf. St.meld. nr. 12 (2001-2002) Rent og rikt hav og Innst. S. nr. 46 (2003-2004), jf. St.meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand. Flertallet har merket seg at etter etableringen av målsettingen om nullutslipp har petroleumsindustrien implementert en lang rekke tiltak for å redusere utslippene til sjø. Flertallet har videre merket seg at CO₂-utslippene pr. produsert enhet er redusert med 2 pst. fra 2001 til 2002 som følge av blant annet en mer energieffektiv drift.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet påpeker at når

begrepet "nullutslipp" stadig benyttes om petroleumsvirksomheten, er det uklart definert. Dette til tross for at det er sentralt blant annet i St.meld. nr. 12 (2001-2002) Rent og rikt hav. I denne meldingen beskrives begrepet "nullutslipp" på en slik måte at det er naturlig å oppfatte det som null fysiske utslipp til sjø. Meldingen påpeker at "Regjeringen vil sikre at målet om nullutslipp til havs blir realisert" (kapittel 3.2.3). Disse medlemmer minner om at komiteen sluttet seg til målet gjennom følgende merknad: "Komiteen er positive til ambisjonene om nullutslipp til havs for denne sektoren".

I innstillingen til forrige oljemelding (Innst. S. nr. 87 (2002-2003)) skriver komiteen at "Komiteen støtter Regjeringens ønske om å samarbeide med industrien for å realisere Stortingets mål om nullutslipp av miljøfarlige stoffer til sjø innen 2005".

Disse medlemmer viser til at Statens forurensningstilsyn (SFT) i brev til Miljøverndepartementet 8. august 2001 skriver at

"langtidseffektene av olje og kjemikalier i marint miljø foreløpig ikke er tilstrekkelig dokumentert. Eksisterende kunnskap blir nå bare brukt til å bedømme miljørisiko knyttet til hvert enkelt utbyggingsprosjekt, og ikke for området som helhet."

Disse medlemmer mener derfor føre-var-prinsippet skal legges til grunn og at målet om nullutslipp skal tolkes strengt. En streng tolkning hvor nullutslipp betyr null fysiske utslipp til sjø, er svært langt unna måten myndighetene har operasjonalisert begrepet. I St.meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand ble begrepet redusert til "ingen utslipp, eller minimering av utslipp". Disse medlemmer påpeker at denne uthulingen ikke gagnar miljøet og kan bidra til gi befolkningen en feil oppfatning av konsekvensene av petroleumsaktivitet.

Disse medlemmer minner også om at målet om nullutslipp ikke gjelder for landanlegg i forbindelse med petroleumsaktivitet, og at dette er en åpenbar svakhet.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen på egnet vis komme tilbake med en redegjørelse for hvordan null fysiske miljøutslipp i forbindelse med petroleumsaktivitet til havs og på land skal oppnås og hvordan målet skal håndheves og verifiseres."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Samarbeidsregjeringen skal sikre at målet om 0-utslipp til havs blir realisert. Når et felt bygges ut og settes i drift, fører dette til nye store utslipp til luft og vann. Utslipp av vannbaserte borevæsker påvirker både sjøbunnen og vannsøylen. Disse medlemmer vil påpeke at 0-utslipp i Barentshavet, selv med dagens fremste teknologi, kun sikres ved å ikke åpne for petroleumsproduksjon.

Disse medlemmer viser til at norsk oljevirk-somhet slipper ut store mengder produsert vann. På slutten av et felts levetid er opptil 98 pst. av det som

pumpes opp fra brønnen produsert vann, og gjennom et felts økonomiske liv kan volumet produsert vann være ti ganger så stort som volumet av oljen som er tatt opp.

Disse medlemmer er bekymret for konsekvensene av de store utslippene på det marine miljø. Sammen med oljerester inneholder vannet kjemikalier og stoffer fra reservoarene, som metaller, alkylfenoler og aromatiske hydrokarboner (inklusive PAH). I 1999 ble det sluppet ut i overkant av 15 tonn alkylfenoler på norsk sokkel i forbindelse med produksjonsvannutslipp. Ulike PAH-forbindelser kan føre til kreft, nedsettelse av immunforsvaret og påvirke reproduksjon og utvikling hos fisk. Alkylerte fenoler er mistenkt for å kunne ha samme virkning som det kvinnelige kjønnshormonet østrogen (hormonhermer).

Disse medlemmer viser til at Havforskningsinstituttets prosjekt "alkylerte fenolers hormonelle innvirkning på torsk" for Oljeindustriens Landsforening har påvist nedsatt forplantningsevne hos torsk på grunn av alkylerte fenoler i ekstremt lave konsentrasjoner som ligger innenfor det området en kan forvente rundt oljeinstallasjonene.

Disse medlemmer viser til at Norge har ratifisert Århuskonvensjonen om retten til miljøinformasjon, og at Stortinget i fjor vedtok en ny lov, miljøinformasjonsloven (Ot.prp. nr. 116 (2001-2002)), som trådte i kraft f.o.m. 1. januar 2004. Denne loven setter etter disse medlemmers mening ufravikelige krav til offentlighetens innsyn i hvilke kjemikalier som faktisk slippes i forbindelse med petroleumsaktivitet.

Komiteen viser til at norske selskaper kommer svært godt ut i internasjonale kartlegginger av olje- og gasselskapers miljøstandarder, og kreative teknologiske miljøløsninger kjennetegner på mange måter virksomheten på norsk kontinentalsokkel.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at kombinasjonen mellom ambisiøse miljøkrav og høy kompetanse har gjort at norsk industri ligger langt fremme når det gjelder gode miljøløsninger i petroleumsvirksomheten.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, mener at denne strategien må ligge til grunn for petroleumpolitikken også i fremtiden, men understreker betydningen av at det fortsatt legges til rette for en virkemiddelbruk som gir størst mulig kostnadseffektivitet ved gjennomføring av miljøkrav.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet påpeker at petroleumssektoren står for 28 pst. av de totale CO₂-utslippene, og at Norges mål i henhold til Kyoto-protokollen er at klimagassutslippene i perioden 2008-2012 ikke skal være mer enn 1 pst. høyere enn i 1990. Utslippene fra petroleumssektoren er anslått til å øke med 2,9 millioner tonn CO₂ fra 2002 og frem til 2006. Sektoren

står overfor store utfordringer knyttet til reduksjon i disse utslippene.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 gi en nærmere redegjørelse for klimagassutslippene fra petroleumssektoren og foreslå tiltak som reduserer disse betydelig."

Disse medlemmer mener at Norges petroleumsvirksomhet må ta utgangspunkt i at olje og gass er ikke-fornybare ressurser som må forvaltes i et langsiktig perspektiv. Investerings- og utvinningsnivået må ta hensyn til miljøet og ansvaret for kommende generasjoner. Et redusert olje- og gassutvinningstempo vil føre til at ringvirkningene av olje- og gassvirksomheten blir spredd over en lengre tidsperiode.

Disse medlemmer viser til at spørsmålet om hvordan petroleumsvirksomheten påvirker utslippene av skadelige klimagasser må være høyt fokusert både fra myndighetene og selskapene selv. Det må arbeides aktivt for å redusere CO₂-utslippene fra sektoren.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å pålegge oljeselskapene å utarbeide handlingsplaner for å redusere CO₂-utslippene på sokkelen."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at fra 1991 og fram til 2001 økte utslippene i sektoren med hele 63 pst. For å redusere norske CO₂-utslipp er det nødvendig at det gjøres omfattende tiltak også i petroleumssektoren. For å oppnå den nødvendige styringen med klimagassutslippene fra norsk sokkel er en begrensning i utvinnings tempo nødvendig. Dette må skje parallelt med økt innsats for reduksjon i utslippintensiteten. Deponering av CO₂ vil være viktig for å oppnå den nødvendige utslippsreduksjonen i petroleumssektoren, øke ressurs effektiviteten og lettere kunne gjennomføre vernetiltak med petroleumsfrie områder for å beskytte naturmiljø og fiskeressurser.

Disse medlemmer mener det er uansvarlig å følge den langsiktige utviklingsbanen, slik Regjeringen legger opp til. Den langsiktige utviklingsbanen vil føre til enorme klimagassutslipp. På grunn av dette kan ikke den langsiktige utviklingsbanen ligge til grunn for framtidig petroleumspolitik.

Disse medlemmer viser til at det er nødvendig med styring av aktiviteten på norsk kontinentalsokkel, og at olje- og gassproduksjonsraten må reduseres av hensyn til nasjonens verdiskaping, rettferdig fordeling av naturressursuttaket og miljøet. Disse medlemmer viser til Norges Kyotoforpliktelser og peker på den åpenbare målkonflikten som det er mellom Innst. S. nr. 240 (2001-2002) fra energi- og miljøkomiteen om Norsk klimapolitikk, og om Tilleggsmelding til Norsk klimapolitikk, og Regjeringens beskrivelse av og ambisjoner for petroleumsvirksomheten på norsk sokkel.

Disse medlemmer viser til spørsmål i brev datert 21. november 2002. Olje- og energidepartementet skriver at ved forbrenning av alle produkter fra norsk sokkel siden produksjonsstart ville totale utslipp være om lag 9 000 millioner tonn CO₂. Til sammenligning er Norges totale CO₂-utslipp per år ca. 42 millioner tonn. Disse realitetene er ikke reflektert når Regjeringen skisserer sine planer for den langsiktige utviklingsbanen på norsk sokkel. Det er dermed med på å skape utviklingsperspektiver for petroleumsbransjen som står i skarp motstrid til erkjennelsen om at "globalt står verdenssamfunnet overfor store og svært kompliserte utfordringer dersom alvorlige menneskeskapt klimaendringer skal forhindres", slik Regjeringen selv skriver i innledningen til St.meld. nr. 15 (2001-2002), Tilleggsmelding til St.meld. nr. 54 (2000-2001) Norsk klimapolitikk.

Disse medlemmer mener det er derfor er tvungende nødvendig å revurdere de framlagte utviklings scenarier, og ta nye politiske grep for å leve opp til at "Norge må ta både et nasjonalt og et globalt ansvar for å motvirke globale klimaendringer", et ansvar Regjeringen erkjenner i innledningen til St.meld. nr. 15 (2001-2002).

Disse medlemmer vil derfor redusere tempoet i leting etter olje og utbygging av nye olje- og gassfelt, samtidig som investeringene i nye fornybare energikilder, forskning og utdanning bør økes betydelig. På denne måten legges grunnlaget for en vridning vekk fra en økonomi basert på fossile energikilder, til en grønn økonomi med fokus på kunnskapsbasert næringsliv. Disse medlemmer går imot å åpne de sårbare nordområdene for petroleumsvirksomhet, spesielt ut fra hensynet til fiskerinæringa, miljøsikkerheten langs norskekysten og økologien i Barentshavet.

Disse medlemmer påpeker at framtidens energikilder er fornybare. Det er grunn til å gjøre oppmerksom på at flere av de største oljeselskapene i verden definerer seg selv som energiselskap og har utviklings scenarier som står i sterk kontrast til det Regjeringen presenterer for olje- og gassvirksomheten. Norge bør øke satsingen på nye, fornybare energikilder som vindkraft, bioenergi, solvarme og bølgekraft, og aktivt bruke sine eierandeler i de norske olje- og gasselskapene til å legge om sine strategier tilsvarende. Nye, fornybare energikilder kjennetegnes ved at de ikke fører til utslipp av farlige klimagasser, og innebærer mindre belastninger for miljøet enn andre energikilder.

En helt sentral del av en omlegging av energipolitikken er behovet for ny teknologi. Energisikkerhet er å ha flere ben å stå på. Det er også fornuftig næringspolitikk. Markedet for ny og fornybar energiteknologi vokser kraftig, og etter disse medlemmers mening er det sentralt at Norge forbereder seg på en virkelighet der olje og gass kan komme til å spille en langt mindre viktig rolle. Dette er bakgrunnen for at disse medlemmer går inn for en kraftig økning i bevilgningene til energiforskning, og imot satsing på introduksjon av naturgass til energiformål.

Disse medlemmer finner det meget betenkelig at Samarbeidsregjeringen, som i Sem-erklæringen lover "å styrke miljøforskning, deriblant øke kompetansen knyttet til utfordringer som ligger i skjæringspunktet mellom petroleumsaktivitet, fiskeri og miljø", ikke venter med å konkludere på åpningen av Barentshavet for petroleumsaktivitet før kunnskapsgrunnlaget om miljøkonsekvensene er godt nok. Det er et åpenbart behov for miljøforskning for å ivareta føre-var-prinsippet i forbindelse med konsekvensutredningen av helårig petroleumsaktivitet i de nordlige havområder fra Lofoten og nordover, den helhetlige forvaltningsplanen for Barentshavet og for å realisere målet om 0-utslipp til havs. Hele Sem-erklæringen settes i et grelt lys, når de samme områdene prematurt åpnes for petroleumsaktivitet.

Virkemidler

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, mener at virkemidlene for å opprettholde et høyt aktivitetsnivå på norsk sokkel må tilpasses den endrede virkelighet petroleumsnæringen står overfor, og at ikke noe enkelttiltak alene kan løse utfordringene. En bred pakke med tiltak er nødvendig. Pakken må inneholde tiltak innenfor arealforvaltning, aktørbildet, rammebetingelser, kostnadsreduksjoner, effektiv regulering og forskning og utvikling. Tiltakene må ha effekt både på kort og lang sikt. De må avhjelpe situasjonen for ulike deler av næringen; eksisterende og nye oljeselskaper, små og store leverandørbedrifter.

Komiteen har merket seg den aktivitetspakke som Regjeringen fremlegger for å opprettholde en høy aktivitet i den norske petroleumsnæringen og bevare den norske petroleumsklyngen. Denne aktivitetspakken består av følgende elementer:

- En fleksibel letepolitikk
- Sikre realisering av de store verdiene som ligger i modne felt
- Redusere det høye kostnadsnivået i petroleumsvirksomheten
- Mer effektiv bruk av infrastruktur
- Økt satsing på forskning og ny teknologi
- Styrke petroleumsklyngen
- Justeringer i petroleumsskattesystemet.

Tiltakene Regjeringen foreslår kan bidra til økt satsing på haleproduksjon, utvinning fra marginale felt og å få flere mindre selskaper med i aktivitetene på sokkelen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti slutter seg til den aktivitetspakken som Regjeringen foreslår.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet støtter aktivitetspakken fra Regjeringen med unntak av punktet om å redusere det høye kostnadsnivået i petroleumsaktiviteten, men mener dette ikke er til-

strekkelig for å møte utfordringene næringen står overfor. Disse medlemmer viser til merknad i denne innstillingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet støtter en del av de tiltakene Regjeringen foreslår i St.meld. nr. 38 (2003-2004), men mener det på noen punkt er behov for å gjøre endringer.

Komiteen viser til at petroleumsnæringen, i regi av KonKraft, har fremmet forslag til endringer i petroleumsbeskatningen. Komiteen viser videre til at Stortinget dessuten har bedt Regjeringen vurdere endringer i de fiskale rammebetingelsene rettet mot haleproduksjon og økt utvinning, og at disse spørsmålene har vært til grundig vurdering i Regjeringen. Komiteen viser til at Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett for 2004 har vurdert forslagene fra petroleumsnæringen, og har fremmet forslag om justeringer i petroleumsbeskatningen. For en nærmere omtale av disse forslagene, viser komiteen til St.meld. nr. 2 (2003-2004) og innstillingen om Revidert nasjonalbudsjett 2004 fra finanskomiteen i Budsjett-innst. S. II (2003-2004).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener at Regjeringen må vurdere situasjonen i petroleumsnæringen og aktivitetsnivået på norsk sokkel løpende, og om nødvendig komme tilbake til Stortinget med ytterligere tiltak dersom aktivitetsnivået skulle utvikle seg negativt i forhold til den utvikling som er skissert i St.meld. nr. 38 (2003-2004).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til den aktivitetspakke Regjeringen har fremlagt og som skal opprettholde høy aktivitet i petroleumsnæringen. De tiltakene som er skissert i denne aktivitetspakken, er etter disse medlemmers mening langt fra tilstrekkelige for å nå målet om en langsiktig utviklingsbane. Slike "kosmetiske" tiltak vil dessverre bare ha marginal virkning på aktivitetsnivået på norsk kontinentalsokkel.

Disse medlemmer registrerer dessverre nok en gang at Regjeringen og Stortingets flertall velger å se bort fra de klare advarsler som er kommet fra et samlet oljecluster. Resultatet av dette blir en ytterligere svekkelse av norsk sokkels konkurransekraft, og at oljeselskapene i større grad finner det mer fornuftig å investere sine penger andre steder enn i Norge. En slik utvikling vil forsterke den negative trenden vi har sett de siste år, og vil få dramatiske konsekvenser for aktivitetsnivået, verdiskapingen og sysselsettingen i hele næringen.

Disse medlemmer vil ta til orde for å ta de nødvendige grep for å sikre aktivitetsnivået, verdiskapingen, sysselsettingen og statens inntekter. Disse medlemmer foreslår derfor:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 fremme forslag til nødvendige skattejusteringer på norsk kontinentalsokkel i samsvar med de innspill som er kommet fra KonKraft."

Tilgang på areal

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, peker på at arealtildeling for leting er en nøkkelfaktor for den fremtidige utvikling. Om lag halvparten av de hittil uoppdagete ressursene på norsk kontinentalsokkel antas å ligge i umodne områder.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at tilgang til areal for leteaktivitet derfor er nødvendig for realisering av den langsiktige utviklingsbanen. For å møte ufordringene med manglende ressurstilvekst fra umodne områder, samt for å beholde interesse fra de største aktørene, er det viktig at industrien gis tilgang til de områdene den anser å være mest prospektive.

Komiteen har merket seg at Regjeringen i 18. konsesjonsrunde valgte å utlyse et meget omfattende areal. Med unntak for Nordland VI har industrien i denne utlysningen fått tilgang til nesten alle de områdene som de gjennom nomineringen har gitt uttrykk for er mest interessante.

Komiteen viser til at industrien med 18. konsesjonsrunde har fått tilgang til store deler av de lite utforskede områdene i Nordsjøen og Norskehavet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at forholdene dermed er lagt til rette for utforskning av store deler av de umodne områdene i disse petroleumsprovinsene. Med den omfattende utlysningen i 18. konsesjonsrunde og ordningen med tildeling av utvinningstillatelser i forhåndsdefinerte områder i modne deler av kontinentalsokkelen som Regjeringen innførte i 2003, har Regjeringen gitt industrien tilgang til mesteparten av de prospektive områdene både i Norskehavet og Nordsjøen.

Flertallet har merket seg at Regjeringen i desember 2003 besluttet å gjenoppta helårig petroleumsaktivitet i Barentshavet, bortsett fra i enkelte sårbare områder på Tromsøflaket, rundt Bjørnøya, langs iskanten og polarfronten og de kystnære områdene utenfor Troms og Finnmark.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, mener at disse unntakene likevel ikke vil være til hinder for utvinning av tilleggsressurser i forbindelse med Snøhvit-feltet og eventuell utbygging av Goliat-feltet, såfremt det tas tilstrekkelig hensyn til miljøet. Dette flertallet slutter seg til Regjeringens beslutning om å gjenåpne Barentshavet for leting og utvinning av petroleumsressurser.

Komiteen viser til at Regjeringen har satt som en forutsetning for videre aktivitet i Barentshavet at det ikke skal være utslipp til sjø under normal drift.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, mener at fremtidige konsesjonsrunder bør omfatte både områder i Norskehavet og store deler av det åpnede arealet i Barentshavet.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg at spørsmålet om videre petroleumsaktivitet i Nordland VI, Nordland VII og Troms II vil bli vurdert når den helhetlige forvaltningsplanen for Lofoten-Barentshavet foreligger.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, støtter dette, men vil understreke at arbeidet med denne planen gjennomføres i forhold til planlagt fremdrift.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at beslutningene ble tatt med basis i utredningen av konsekvenser av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten-Barentshavet (ULB). Dette flertallet viser også til at myndighetene vil sette strenge krav til miljø og sikkerhet ved petroleumsvirksomhet i nordområdene. Dette flertallet viser videre til at Regjeringen vil styrke oljevernberedskapen i området Lofoten-Barentshavet vesentlig.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, har merket seg Regjeringens beslutning om å tillate fortsatt petroleumsaktivitet i Barentshavet sør, med unntak av noen særlig verdifulle områder. Flertallet viser til at store deler av Barentshavet sør dermed igjen er tilgjengelig for petroleumsvirksomhet, og at Regjeringen allerede har inkludert de modne områdene rundt Snøhvit i utlysningen til tildelinger i forhåndsdefinerte områder 2004 (TFO 2004).

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti merker seg at når det gjelder de umodne områdene i Barentshavet sør har Regjeringen sagt at den vil avvente resultatene av de planlagte leteboringene, hvorav 3 vil bli boret i år, før den utlyser nye områder. Myndighetene foretar i forkant av alle utlysninger egne vurderinger av de ulike områder som er aktuelle for utlysning. De planlagte boringene kan gi viktig informasjon til disse vurderingene.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen viderefører politikken med tildelinger i umodne områder annethvert år. Resultatene fra de ovennevnte boringene vil dermed være klare i god tid før utlysning av 19. konsesjonsrunde i slutten av 2005. Sammen med de øvrige tillatelser vil dette kunne sikre forutsigbarhet og en jevn aktivitet i Barentshavet. Disse medlem-

mer merker seg at Regjeringen også legger stor vekt på industriens innspill før den endelig tar stilling til utlysning av konsesjonsrunder i umodne områder.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet har merket seg at Regjeringen vil avvente resultatene av leteboringene de nå har åpnet for i Barentshavet, før den tar stilling til ytterligere petroleumsaktivitet i området. Disse medlemmer viser til at dette har skapt ny usikkerhet om petroleumsaktiviteten i området, og for å ivareta kontinuiteten mener disse medlemmer at blokker i Barentshavet må lyses ut neste år.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til brev fra olje- og energiministeren av 1. juni 2004, der han sier at Regjeringen tar sikte på å legge frem forvaltningsplanen for Stortinget i vårsesjonen 2006. En beslutning i Stortinget kan derfor trolig ikke tas før på høsten 2006, noe som igjen tilsier at en utlysning av eventuelle leteblokker i området dessverre tidligst kan gjennomføres i 2007.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at Regjeringen har satt ned et sameksistensutvalg. Flertallet mener det vil være fornuftig å utvide utvalget blant annet med representanter med miljøfaglig og juridisk kompetanse på området.

Flertallet fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utvide sameksistensutvalget med representanter med miljøfaglig og juridisk kompetanse."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er svært forundret over Arbeiderpartiets bekymring for at arbeidet med en helhetlig forvaltningsplan ikke må dra for langt ut i tid. Partiet mener i tillegg at Regjeringen skaper ny usikkerhet om petroleumsvirksomheten i Barentshavet, da de vil vente med ytterligere virksomhet i området til man har resultater av leteboringen der man nå har åpnet.

Disse medlemmer finner grunn til å minne om at det var nettopp Arbeiderparti-regjeringen ved olje- og energiminister Olav Akselsen som i 2001 fikk stoppet petroleumsaktivitet i disse områder, og partiet må derfor ta hovedansvaret for den usikkerhet som er skapt.

Disse medlemmer registrerer med forbauselse at Regjeringen fortsatt nekter oljerelatert aktivitet i Nordland VI og andre interessante områder utenfor kysten av Troms og Finnmark. Igjen skal man utsette avgjørelsen om åpning, og man skal nå avvente disse vurderinger til den helhetlige forvaltningsplanen for Lofoten-Barentshavet foreligger.

Disse medlemmer viser til at det har foregått letевirksomhet i Barentshavet siden 1980, og at dette ikke har bidratt særlig til oljerelatert virksomhet i landsdelen. Et unntak er Snøhvit-utbyggingen som nå

er i gang, og som viser seg å få langt mer positive konsekvenser for næringslivet enn tidligere antatt.

Disse medlemmer viser til at basisnæringen i Nord-Norge, fiskerinæringen, har slitt med problemer de senere år, og at petroleumsvirksomhet til en viss grad kan kompensere for noen av de tapte arbeidsplasser i fiskerinæringen.

Disse medlemmer vil også understreke at Harstad med sitt veletablerte oljemiljø må videreutvikles som et nordnorsk kompetansesenter innenfor olje og gass, og at forholdene legges til rette for dette.

Disse medlemmer viser også til at fiskeriinteresser og petroleumsvirksomhet har fungert sammen i Nordsjøen i mange år, og at de problemer som er oppstått mellom disse næringer i stor grad har latt seg løse.

Disse medlemmer viser videre til at petroleumsvirksomhet i nord vil være underlagt verdens strengeste miljøkrav, som har vært utviklet gjennom 35 års petroleumsvirksomhet i Nordsjøen. Det har i tillegg vært gjennomført en rekke konsekvensutredninger i nordområdene uten at man har funnet uløselige problemer.

Disse medlemmer viser til at det har vært boret over 60 brønner i Barentshavet uten påviselige negative miljøvirkninger, og det vises også til oljeindustriens egne målsettinger om ingen miljøfarlige utslipp til sjø.

Disse medlemmer vil på bakgrunn av dette motsette seg ytterligere utsettelse av petroleumsvirksomhet i Lofoten-Barentshavet, og foreslår derfor:

"Stortinget ber Regjeringen åpne for petroleumsvirksomhet i hele Lofoten-Barentshavområdet fra og med 1. juli 2004."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet konstaterer at Regjeringen allerede har åpna for ny leteaktivitet i nordområdene. Disse medlemmer hadde forventet at dette spørsmålet først ville komme opp i forbindelse med at petroleumsmeldinga skulle behandles i Stortinget.

Disse medlemmer understreker at det er en reell fare for at økosystemene i Barentshavet kan bli varig skadd av oljeaktivitet. Alle aktiviteter som påvirker økosystemene, burde derfor vurderes samlet før oljevirksomheten i området utvides og eventuelle andre aktiviteter settes i gang.

På tross av svakhetene viser konsekvensanalysen helt klart at noen områder skiller seg ut som svært sårbare. Lofoten "scorer" høyest på alle naturverdier og er et viktig område for både sjøfugl, fisk, korallrev og sjøpattedyr. SFTs uttalelse i forbindelse med forrige konsesjonsrunde sa at:

"området er ytterst sårbart, særlig med hensyn til fisk, sjøfugl og marine pattedyr, med flere fiskebestander som er blant de viktigste i verden og flere bestander av sjøfugl som har internasjonal verneverdi".

Disse medlemmer viser til at Stortingets flertall i Innst. S. nr. 161 (2002-2003) - Rent og rikt hav sa at:

"å etablere økosystembaserte forvaltningsplaner for havområdene er et nødvendig tiltak for å sikre en mer koordinert forvaltning av områder og ressurser. Flertallet viser til betydningen av å gå skrittvis frem og lære av erfaringene underveis. Flertallet viser til at Regjeringen som et første skritt vil etablere en helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet, der hensynet til miljø, fiskerier, petroleumsaktivitet og sjøtransport vurderes samlet."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Regjeringen 15. desember 2003 besluttet å åpne generelt for helårig petroleumsvirksomhet i områdene i Barentshavet syd, med unntak av visse mindre områder. Dette innebærer en de facto forhåndskonkludering på arbeidet med å etablere den økosystembaserte forvaltningsplanen for Barentshavet.

Disse medlemmer påpeker at når Regjeringen gjenåpner for helårig petroleumsaktivitet i Barentshavet syd og samtidig erkjenner at det trengs ny kunnskap før den helhetlige forvaltningsplanen kan gjøres ferdig, har man gjort et valg hvor petroleumsuttak overordnes miljøhensyn og bærekraftig forvaltning av fiskeriressursene. Disse medlemmer minner om at utredningen som Regjeringen har gjennomført om miljøkonsekvenser ved olje- og gassutvinning i nordlige farvann, har fått skarp kritikk av naturvernorganisasjonene.

Disse medlemmer påpeker at Regjeringen i stedet for å ta det første skrittet med en helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet, tvert imot tar et irreversibelt skritt vekk fra muligheten til å sikre en helhetlig økosystembasert forvaltning av Barentshavet. Ved å åpne generelt for helårig petroleumsvirksomhet i områdene i Barentshavet syd har Regjeringen underminert betydningen av en helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet.

Disse medlemmer påpeker at visse naturverdier er for viktige eller for sårbare til å utsettes for påvirkninger eller risiko fra menneskelige aktiviteter. Dette er et godt etablert prinsipp i norsk naturforvaltningspraksis, hvor ressursuttak og vernehensyn skal avveies, som for eksempel med verneplanene for vassdrag, skogvernet og nasjonale laksevassdrag og -fjorder. Disse medlemmer mener det er et åpenbart forvaltningsansvar at petroleumsvirksomheten underlegges arealbegrensninger av hensyn til sårbare og viktige naturressurser, akkurat som andre næringer med potensial for negative miljøkonsekvenser. Disse medlemmer ser ingen grunner til at denne næringen skulle unntas for slike begrensninger, spesielt ikke all den tid den opererer i stadig mer sårbare og verdifulle områder.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet påpeker at i Barentshavet har vi fortsatt store muligheter til å styre eksisterende og framtidige aktiviteter, slik at ikke kort-siktige interesser setter naturen og framtidens livsgrunnlag i fare. Områder som er særlig sårbare for enkelte aktiviteter må beskyttes, før de utsettes for nye risiki eller belastninger. Disse medlemmer mener

føre-var-prinsipp og bevaring først er nøkkelpinsipper for fornuftig forvaltning og bærekraftig utvikling i de få land- og havområdene som fortsatt er relativt intakte. Det er derfor svært skuffende at Regjeringen i oljemeldingen ikke gir noen klare indikasjoner på hvordan spørsmålet om petroleumsfrie områder skal behandles videre, men skyver alle slike avklaringer over til den helhetlige forvaltningsplanen for Barentshavet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti opplever dette som et knefall for næringsinteressene. Det er stikk i strid med føre-var-prinsippet, når avgjørelser vedrørende beskyttelse av verdifull og sårbare natur blir utsatt, samtidig som man foretar en generell gjenåpning av dette verdifulle og sårbare havområdet for olje- og gassutvinning.

Disse medlemmer påpeker at mulighetene for en reelt helhetlig forvaltning av Barentshavet definitivt blir kraftig svekket når slike enormt viktige beslutninger blir fattet i forkant av forvaltningsplanen. For å gjenopprette noe av balansen mellom hensynet til ressursuttak og naturvern, vil disse medlemmer ha en klar og målrettet prosess for det videre arbeidet med petroleumsfrie områder i Barentshavet fram mot etableringen av en helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet i 2006. Regjeringen redegjør ikke for hvordan en slik prosess skal skje.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet er kjent med at det finnes en arbeidsgruppe nedsatt av Fiskeridepartementet og Olje- og energidepartementet om sameksistens mellom disse to viktige næringene, og det er gjennomført en kartlegging av "Særlig verdifulle områder" (SVO) av Havforskningsinstituttet og Polarinstituttet. Dette har lagt viktige føringer for Regjeringens beslutninger om åpning/ikke åpning av arealer i Lofoten-Barentshavet, men petroleumsmeldingen sier ikke noe om hvordan dette arbeidet vil bli brakt videre til den helhetlige forvaltningsplanen. Disse medlemmer viser til at flere partier har vedtak om vurderinger av petroleumsfrie områder og bør derfor ha interesse av en ryddig og inkluderende prosess, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 å redegjøre for innholdet i en ryddig og inkluderende prosess for å vurdere petroleumsfrie områder og etablere den helhetlige forvaltningsplanen for Lofoten-Barentshavet."

I denne forbindelse mener disse medlemmer at sameksistensarbeidsgruppen bør utvides med både mandat og medlemmer. Det bør inkluderes både miljøfaglig og juridisk kompetanse. Videre mener disse medlemmer at gruppen skal se på kriterier for områder som skal gjøres petroleumsfrie, samt hjemmelsgrunnlag for dette vernet. Gruppen skal også utarbeide en prioritert liste over hvilke områder som er aktuelle for vern på sokkelen og avklare viktige juridiske problemstillinger knyttet til opprettelsen av petroleumsfrie

områder. Utvalgets arbeid må koordineres i tid med arbeidet med den helhetlige forvaltningsplanen for Barentshavet.

Disse medlemmer mener det vil være nødvendig å ta utgangspunkt i en verdi- og sårbarhetsvurdering av alle miljøverdier, både kommersielle og ikke-kommersielle, i Lofoten-Barentshavet for å identifisere potensielle petroleumsfrie områder. Disse medlemmer påpeker at ettersom utslipp fra petroleumsvirksomhet vil bli fraktet av havstrømmene over betydelige distanser, og mange av de sårbare og verdifulle naturressursene er høyst mobile, vil det være nødvendig å opprette buffersoner mellom ressursene og petroleumsvirksomhet, f.eks. minsteavstander til fuglefjell, gytefelt, etc.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti påpeker at ved å gjøre Lofoten og Vesterålen til et permanent petroleumsfritt område nå, vil noe av ubalansen i avveiningen mellom ressursuttak og naturvern bli rettet opp, og noe av tilliten til prosessen med den helhetlige forvaltningsplanen bli gjenopprettet. Disse medlemmer påpeker at Lofoten og Vesterålen er "hjørnesteinsområder" i Barentshavets økosystem, og er derfor åpenbare toppkandidater til petroleumsfri status. Dersom man mener at visse naturverdier er for viktige til å utsettes for påvirkninger og risiko fra petroleumsvirksomhet, er det ingen grunn til å utsette beslutningen om å opprette en permanent petroleumsfri sone her. En slik avgjørelse vil være fullstendig i tråd med anbefalingene fra statens miljøfaglige instanser SFT, Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet. SFT skriver for eksempel:

"I arbeidet med den helhetlige forvaltningsplanen er dette [Nordland VI, VII og Troms II] områder som er så verdifulle ut fra et miljø- eller næringsmessig synspunkt at det kan være aktuelt å ikke akseptere noen risiko for skade (petroleumsfrie soner)."

På denne bakgrunn ber derfor komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet Regjeringen om å opprette permanente petroleumsfrie områder utenfor Lofoten og Vesterålen.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen har satt som betingelse for videreføring av aktivitetene i Barentshavet at oljevernet tilknyttet virksomheten skal være det beste til enhver tid, og støtter dette. Mørke, kulde og is reduserer effekten av oljevernberedskap. Det er derfor store utfordringer knyttet til beredskapen, og selv om beredskapen skal være det beste til enhver tid er ikke dette på noen måte operativt.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å utarbeide en kravliste for hva som er tilfredsstillende beredskap i Barentshavet."

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener at først når forvaltningsplanen for Lofoten-Barentshavet foreligger i 2005/2006, vil det være nok

kunnskap til å styre petroleumsvirksomheten unna de mest sårbare naturprosessene i nordområdene. Dette medlem mener derfor at aktiviteten må holdes på et lavt nivå fram til forvaltningsplanen er klar. På grunnlag av forvaltningsplanen skal det opprettes petroleumsfrie soner, og det kan også være aktuelt å sette begrensninger på aktiviteten i særlig følsomme perioder av året.

Dette medlem viser til at konsekvensutredningen som foreligger har avdekket store kunnskapshull, og at noen områder er mer sårbare enn andre. Dette medlem mener derfor at det i alle tilfelle må unngås ny aktivitet i områder der kunnskapen er liten eller der det er spesielt store naturverdier. Det kan ikke godtas oljeledning i områdene som er definert som spesielt verdifulle. Dette medlem mener også at forutsetningen om nullutslipp til sjø må bli oppfylt før det kan tillates økt aktivitet.

Dette medlem mener at dersom det blir økt oljevirksomhet i nord, er det en klar forutsetning at en vesentlig andel av de nye arbeidsplassene kommer i Nord-Norge. Dette må sikres blant annet ved å stille krav til drifts- og basestrukturen. Videre må det arbeides for å sikre en høy andel lokale leverandører til anleggene. På denne måten kan landsdelen få nye kompetanse- og industriarbeidsplasser.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, har registrert at Regjeringen i tråd med Innst. S. nr. 87 (2002-2003) har foretatt flere endringer i tildelingssystemet i modne områder den senere tid for å bidra til økt leteaktivitet og mer effektiv utforskning av områdene.

Flertallet har merket seg at store forhåndsdefinerte områder som omfatter alt modent areal på kontinentalsokkelen er gjort tilgjengelig for industrien. Disse områdene vil utvides etter hvert som nye områder modnes, og det legges opp til en fast årlig syklus for konsesjonsrunder i modne områder.

Flertallet understreker betydningen av at tildelte lisenser på norsk sokkel resulterer i at alle økonomiske ressurser i tildelte områder blir utforsket og utbygget, og at det går kort tid fra utvinningstillatelser er tildelt til det resulterer i ny aktivitet.

Komiteen mener det er viktig å intensivere fokuset på utvinningstillatelser hvor ressurspotensialet ikke blir utnyttet på en tilfredsstillende måte.

Komiteen mener at en maksimal lisenstid for nye konsesjoner bør vurderes. Dette gjelder utvinningstillatelser hvor det ikke er levert inn plan for utbygging og drift (PUD) innen en viss tid, og som må leveres tilbake. Komiteen peker på at i USA må selskapene levere tilbake lisensene vederlagsfritt etter 5 år hvis man ikke har startet produksjon.

Komiteen har merket seg at Regjeringen har introdusert arbeidsforpliktelser i modne områder av sokkelen, og at dette langt på vei vil sikre at den plikten rettighetshaverne har til å påse at økonomiske ressurser i tildelte områder blir utforsket og utbygd, blir oppfylt i nye utvinningstillatelser i modne områder.

For eksisterende utvinningstillatelser mener komiteen at myndighetene må bruke andre virkemidler for å sikre at enten aktivitetsplikten blir overholdt, eller at utvinningstillatelsen blir overdratt til andre selskaper eller tilbakelevert til staten.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, peker på at arealavgiften har som mål å gi selskapene på norsk kontinentalsokkel incentiver til å utforske og utnytte eventuelle ressurser i det tildelte området på en effektiv måte. Dersom et selskap ikke finner at det tildelte arealet inneholder tilstrekkelige interessante kommersielle muligheter, skal arealavgiften bidra til at området overdras andre eller tilbakeleveres til staten. Flertallet har merket seg at Regjeringen vil vurdere endringer i arealavgiften for å sikre at den gir incentiver til rask og effektiv utforskning og produksjon i tildelte områder.

Flertallet mener det er viktig at det legges til rette for økt omsettelighet av utvinningstillatelser. Vurdering av salg eller bytte av lisenser som ikke passer inn i SDØE-porteføljen, bør kunne vurderes i denne sammenheng. Omsettelighet sikrer at utvinningstillatelser lettere tilfaller selskaper som har interesse i å utforske og utbygge et felt, gjør det lettere for nye selskaper å etablere seg på norsk sokkel, og effektiviserer ressursutnyttelsen på sokkelen.

Komiteen har merket seg at oljeindustrien har påpekt at en fjerning av ordningen med netto over-skuddsavtaler vil gjøre utvinningstillatelsene som omfattes av denne ordningen lettere omsettelige, og registrerer at Olje- og energidepartementet derfor vil vurdere denne ordningen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis forslag om en mer aktiv politikk for økt utvinningsgrad og bedre ressursutnyttelse på norsk sokkel samt lavere lokale og globale miljøutslipp, jf. Dokument nr. 8:39 (2003-2004). Disse medlemmer mener lisensstrukturen i den norske petroleumsnæringa må gjenomgås i lys av dette.

Disse medlemmer understreker at norsk sokkel fortsatt er attraktiv for internasjonale olje- og gasselskaper, selv om det er et såkalt modent område. Ressursgrunnlaget er fortsatt godt, kompetansen er høy både på teknologi, sikkerhet og miljøkrav. Dette koblet med en etablert tradisjon for godt samarbeid med myndighetene, gjør norsk sokkel interessant for nye aktører som har haleproduksjon som forretningsidé. Imidlertid er regimet på norsk sokkel ikke optimalt for å tiltrekke seg denne typen selskap. Lisensmarkedet kjennetegnes ved få og dominerende aktører som har erklært at de vil satse på haleproduksjon, men som ikke nødvendigvis verken prioriterer slike prosjekter høyt nok, faglig, tidsmessig eller finansielt. Budskapet fra oljeselskapene er at dette for det enkelte selskap dreier seg om relativt små verdier, særlig fordi eierskapet til de enkelte lisensene er spredt på mange aktører og der den norske stat har en betydelig direkte andel. Internt i det enkelte oljeselskap er det kamp om både investerings-

midlene og kompetanseressursene. Selv om avkastningen på investeringer i økt haleproduksjon kan være høy nok, blir summene det er snakk om for små relativt sett, for de store selskapene.

Disse medlemmer mener at den lave omsetningen i lisensmarkedet med få eierskifter av lisenser av høy kvalitet, dårlig tilgang på operatørskap og små muligheter til å kjøpe seg inn i produserende felt utgjør strukturelle mangler for å rette innsatsen i oljenæringa mot økt utvinningsgrad. Disse medlemmer mener at bedre tilgang på operatørskap og muligheter til å kjøpe seg inn i produserende felt er viktig for nye selskaper på norsk sokkel, idet inntekter fra felt gir muligheter til skattefradrag for utgifter. Nye selskaper med spesialkompetanse og fokus på haleproduksjon kan være bedre egnet til å øke utvinningsgraden enn de få store selskapene som eier og opererer store deler av produserende felt på norsk sokkel.

Disse medlemmer mener at Regjeringen derfor må vurdere hvordan lisensmarkedet kan utvikles og hvordan myndighetene kan tilrettelegge for at Statoil, Petoro og Norsk Hydro (og andre større selskaper) kan gi spesialistselskaper eierandeler og operatøransvar for felt med haleproduksjon.

Disse medlemmer mener videre at Regjeringen må stille strengere og mer dynamiske krav til aktiv lisensforvaltning. Lisenser må løpende vurderes med hensyn på utvikling og ressursutnyttelse og kunne inndras eller tvangsselges til andre aktører som har høyere ambisjoner for utvinningsgraden.

Disse medlemmer påpeker at gode argumenter for spredt eierskap i tidlig fase og høyproduksjonsfasen av felt er mindre tungtveiende i haleproduksjonsfasen. I de tilfeller dette er til hinder for fornuftig feltutvikling, bør staten gå aktivt inn for å løse flokene. Tilsvarende er argumentene for stor statlig eierandel også mindre tungtveiende i forhold til haleproduksjon, og dette bør reflekteres i strategiske grep og statlige disposisjoner på norsk sokkel.

Disse medlemmer mener det kan vurderes salg av Petoro/SDØE-andeler i felt som er kommet til haleproduksjon. Den samme strategiske gjennomgangen av Petoros eierandeler må også vurdere om det kan være et virkemiddel for Petoro å kjøpe andeler i felt med potensial for CO₂-injeksjon, for så å bruke lisensmakten til å gjennomføre slike prosjekter. Det er et premiss for gjennomgangen at det ikkje fører til en samlet reduksjon av Petoro/SDØEs portefølje.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen å gjennomgå lisenssystemet og rammebetingelsene for operatører og deleiere, og foreslå en mer offensiv strategi for å utnytte ressursene i de feltene som allerede er åpnet."

Disse medlemmer viser til at dette blant annet vil kreve en strengere og mer dynamisk lisensforvaltning, innskjerping av selskapenes forvaltningsansvar i henhold til petroleumsloven og mer aktiv bruk av statens lisensmakt og eierandeler for å fremme CO₂-inji-

seringsprosjekter så raskt som mulig på alle aktuelle felt på norsk sokkel.

Disse medlemmer mener det bør etableres en sterkere sammenheng mellom tildelingspolitikken og utvinningsgrad, både overfor bransjen som helhet og som et vurderingselement av enkeltsekskap. Myndighetene bør derfor gjennomgå sin tildelingspraksis og gi insentiver slik at letearealer selekteres og de mest tidskritiske prosjektene kommer først. Videre må det utredes om krav til økt utvinningsgrad kan kobles direkte til tildelingskriterier for nye lisenser (kvalifisering og tidspunkt). Disse medlemmer mener at evne og vilje til å oppnå høyest mulig utvinningsgrad må vurderes gjennom statlige revisjoner hvor man har lisensspesifikke virkemidler til rådighet, hvis selskapene ikke har utredet eller investert tilstrekkelig i forhold til tilgjengelig teknologi eller hentet ut mulige synergieffekter med andre lisenser og selskaper. Aktuelle virkemidler i så måte kan være pålegg om investeringer, krav om salg av lisensen eller bøter. I lisenskravene bør det stilles klare krav til innhold i utvinningsstrategier. Dagens praksis med boreforpliktelser bør gjennomgås med hensyn på å innskjerpe for områder som er tidskritiske.

Disse medlemmer ønsker også at Regjeringen, i tråd med petroleumslovens intensjon, utreder om det er samfunnsøkonomisk formålstjenlig å innføre en ordning med letemoratorium for nye områder inntil gitte resultater er oppnådd for utvinningsgraden i Nordsjøen og Norskehavet. Dette for å oppnå at ressursene totalt sett best "forvaltes i et langsiktig perspektiv slik at de kommer hele det norske samfunn til gode" (petroleumsloven).

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen å etablere en sterkere sammenheng mellom tildelingspolitikken og prestasjoner for økt utvinningsgrad."

Tiltak for økt leteaktivitet og økt utvinning

Komiteen viser til at leteaktiviteten de senere årene har vært lavere enn tidligere. Siden 1997 har reserveverstatningsraten de fleste år ligget rundt 25 pst. Den gjennomsnittlige funnstørrelsen avtar etter hvert som petroleumsprovinser modnes. Likevel mener komiteen at det er viktig å understreke at det fremdeles forventes å være store uoppdagede ressurser både i de modne og i de umodne delene av norsk kontinentalsokkel.

Komiteen vil særlig peke på viktigheten av å få flere aktører inn på norsk sokkel. Nye og til dels mindre selskaper har en helt annen kostnadsstruktur og andre materialitetskrav enn de store selskapene, og kan få tilstrekkelig lønnsomhet ut av mindre felt og haleproduksjon. En stimulering for å få flere av disse selskaper inn på sokkelen kan bidra til en større utnyttelsesgrad i feltene. En økning i utvinningsgraden fra slike felt med noen få prosentpoeng vil gi store verdier til selskapene og til det norske samfunn.

Komiteen viser til at Regjeringens vurdering av petroleumsbeskatningen er blitt presentert i Revidert

nasjonalbudsjett for 2004, som ble lagt fram 11. mai 2004. Regjeringen har her blant annet fremmet forslag om en forsering av friinntekten, bedring av avskrivingsreglene for mindre felt og etablering av en ordning der selskapene kan få utbetalt skatteverdien av sine leteutgifter. I tillegg vil Regjeringen jobbe for en forenkling av de skattemessige vilkår ved kjøp og salg av andeler på kontinentalsokkelen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener at dersom målet om den langsiktige utviklingsbanen skal nås, er man avhengig av at de store selskapene fortsatt finner det attraktivt å investere på norsk sokkel. Disse selskapene representerer en kompetanse og bærekraft som er helt avgjørende for norsk sokkels videre utvikling.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil igjen påpeke behovet for justeringer av skatteregimet på norsk sokkel, og minner om at dette ble etablert i en helt annen tid med store funn og vekst på sokkelen. Lavere særskatt for nye felt, samt volumfradrag, er viktige elementer for å opprettholde aktivitetsnivået på norsk sokkel, noe som også er synliggjort gjennom KonKrafts innspill.

Disse medlemmer vil vise til de skattegrep som ble foretatt på britisk sektor da man der var i en tilsvarende situasjon, og de positive erfaringer man der har.

Disse medlemmer er forbauset over at en finansminister fra Høyre slår kategorisk fast at reduksjon av særskatten ikke vil ha positiv virkning på aktivitetsnivået på sokkelen, og at man i stedet vil få et provenyutap på 10 mrd. kroner. Det at skattelettelse vil stimulere til økt verdiskaping og aktivitet, overskygges totalt av redselen for at man kan finne noe olje av betydning som ikke Finansdepartementet skal få sin andel av. Dersom man skulle finne de helt store funn, kan fellesskapets interesser eventuelt ivaretas av større SDØE-andeler, noe departementet åpenbart ikke har tatt med i vurderingen.

Komiteen viser til at etter hvert som norsk kontinentalsokkel modnes og bredden i utfordringer øker, med flere mindre prosjekter og økt haleproduksjon, er det naturlig at aktørbildet endres for å gjenspeile dette. En konsentrasjon av aktører innebærer en risiko for begrensninger i kreativiteten og kan virke hemmende i forhold til å dra nytte av lærdom fra andre petroleumsprovinser. Komiteen mener derfor at det er viktig å stimulere til at vi får et variert og aktivt miljø av aktører på norsk kontinentalsokkel.

Komiteen peker på at en moden kontinentalsokkel blant annet innebærer at eksisterende infrastruktur i økende grad har ledig kapasitet. Det er derfor viktig å sørge for forutsigbare og effektive vilkår for tredjeparts adgang til infrastruktur. Det er også viktig å sikre at nye og etablerte aktører har insentiver til å lete etter mindre forekomster som kan prosesseres på eksisterende installasjoner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet, vil likevel understreke at utviklingen i petroleumssektoren må følges nøye, og at Regjeringen fremover må ha et særskilt fokus på utviklingen innenfor næringen. Disse medlemmer vil be Regjeringen i samarbeid med næringen se på tiltak som for eksempel volumfradrag i petroleumsskatten i forbindelse med haleproduksjon.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen i samarbeid med næringen se på tiltak som for eksempel volumfradrag i petroleumsskatten i forbindelse med haleproduksjon, og melde tilbake til Stortinget senest våren 2005."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet vil be Regjeringen foreta en gjennomgang av de mindre SDØE-andelene, og se om det kan foretas endringer i disse for å få til en mer effektiv drift av enkelte felt.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen i samarbeid med næringen foreta en gjennomgang av de mindre SDØE-andelene, og se om det kan foretas endringer i disse for å få til en mer effektiv drift av enkelte felt."

Disse medlemmer viser til at av Statoils totale leteutgifter ble 50 pst. benyttet på norsk sokkel i 2003 og om lag 61 pst. i 2002. For Norsk Hydro var tilsvarende tall 27 pst. og 26 pst. i hhv. 2003 og 2002.

Disse medlemmer er bekymret over at letingen har vært lav og fortsatt er lav på norsk sokkel, og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i samarbeid med næringen foreslår insentiver for økt leting."

Kostnader

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, har merket seg stortingsmeldingens påpekning av det høye kostnadsnivået på norsk sokkel. Sammenligninger med andre petroleumsprovinser som også har krevende geografiske, klimatiske og geologiske forhold, bekrefter dette høye kostnadsnivået. Kostnadsnivået har blitt etablert gjennom prosesser og avtaler mellom aktørene innenfor industrien i perioder med sterk vekst, store produksjonsvolumer og gode energipriser. Deler av den offentlige reguleringen av næringen preges også av at petroleumsvirksomheten har hatt større evne til å bære kostnader enn andre næringer.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det høye kostnadsnivået bidrar til for lav leteaktivitet og for liten inn-

sats for økt utvinning. Norsk kontinentalsokkel konkurrerer med andre regioner med store petroleumsressurser, og med dagens kostnadsnivå vil vi på sikt ha problemer med å tiltrekke oss investorer.

Kostnadsnivået skyldes både arbeidstidsbestemmelser og lønnsnivå for de ansatte. Disse medlemmer peker derfor på at partene i næringen har et hovedansvar for det krevende arbeidet med å redusere det høye kostnadsnivået. Likevel viser disse medlemmer til at meldingen peker på at det er mye myndighetene kan påvirke gjennom lover, forskrifter og krav til gjennomføring av aktivitetene. For å gjøre norsk sokkel mer konkurransedyktig er det etter disse medlemmers mening nødvendig at kostnadene bringes ned på et tilnærmet internasjonalt nivå.

Disse medlemmer viser til at studier som er omtalt i oljemeldingen konkluderer med at det er betydelige potensialer for kostnadsreduksjoner innenfor ulike aktiviteter på norsk kontinentalsokkel. Spesielt stort er potensialet innenfor boreområdet, som blir en stadig viktigere kostnadskomponent.

Komiteen peker på at myndighetene har et ansvar for at reguleringen av virksomheten er kostnadseffektiv. Det er viktig å opprettholde våre strenge krav til ytre miljø og helse, arbeidsmiljø og sikkerhet (HMS). Samtidig er det blitt enda viktigere å påse at de høye kravene blir oppfylt på en kostnadseffektiv måte, dvs. at vi får mest mulig igjen for de ressursene som settes inn i tiltak knyttet til HMS og ytre miljø.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at Regjeringen vil støtte industriens bestrebelser for å få ned kostnadsnivået på kontinentalsokkelen, og at den vil foreta en gjennomgang av regelverket for petroleumsvirksomheten for å sikre at dette er tilpasset en mer moden kontinentalsokkel. Flertallet understreker at det er viktig med en bedre koordinering av beslutningsprosesser knyttet til petroleumsvirksomheten for å sikre høyere effektivitet og forutsigbarhet, og peker på Olje- og energidepartements ansvar for slik koordinering.

Flertallet mener at tiltak for å redusere driftskostnadene må settes inn i god tid før nedstengningstidspunktet for å tilrettelegge for arbeid med prosjekter for økt utvinning og innfasing av tilleggsressurser.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener at tiltak for å redusere driftskostnadene må gjennomføres både offshore og på land. Slike tiltak kan etter disse medlemmers mening eksempelvis innebære:

- Reduksjon av arbeidsoppgaver og bemanning offshore gjennom konsentrasjon om de viktigste oppgavene og fjerning av mindre viktige oppgaver.
- Økte krav til den enkelte ansatte om større fleksibilitet. Dette innebærer at personell offshore må være forberedt på å utføre mer varierte arbeidsoppgaver enn i dag.

- Reduksjon av fast stasjonert vedlikeholdspersonell på plattformene og innføring av kampanjebasert vedlikehold.
- Overføring av arbeidsoppgaver og personell til land gjennom bruk av e-drift eller integrerte operasjoner.
- Bedre utnyttelse av kapasiteten i forsyningsfartøy.
- Bedre utnyttelse av kapasiteten ved forsynings- og helikopterbasene.

Komiteen viser til svar fra olje- og energiministeren av 1. juni 2004 på spørsmål fra komiteen, der han sier:

"Regjeringen vil imidlertid understreke at endringene ikke skal føre til nedbemanning ved de enkelte baser og driftsorganisasjoner og sentralisering av oppgaver rundt enkelte utvalgte baser. Det er likevel slik at innenfor en tidsperiode på 10 til 15 år vil produksjonen ved mange av oljefeltene i Nordsjøen ha opphørt eller nærme seg slutten. Denne utviklingen vil nødvendigvis også måtte få konsekvenser for aktivitets- og bemanningsnivået ved de enkelte baser og driftsorganisasjoner."

Når det gjelder basepolitikken og aktivitet på land, viser komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, til at petroleumsaktiviteten må gi ringvirkninger og aktivitet på land. Flertallet vil derfor avvise Regjeringens forslag om større fleksibilitet i konsesjonsvilkårene. Flertallet har merket seg at Regjeringen i meldingen legger opp til at alle konsesjonskrav som er fastsatt for det enkelte felt skal respekteres, men slik at det åpnes for tilpasning i arbeidsinnhold og funksjoner som i dag utføres ved den enkelte base eller driftsorganisasjon. Hvilke tilpasninger i arbeidsinnhold og funksjoner Regjeringen tenker på her, er uklart.

Flertallet vil understreke at konsesjonsvilkårene skal stå ved lag, og at det ikke legges opp til en omfattende nedbygging av basene langs kysten.

For å realisere den langsiktige utviklingsbanen, mener komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti at det er viktig at operatørene har frihet til å organisere virksomheten på en mer effektiv måte enn i dag. Disse medlemmer mener at myndighetene ved pålegg av konsesjonsvilkår må ta hensyn til at aktiviteten på sokkelen må gjenspeile aktiviteten på land. Samtidig understreker disse medlemmer at konsesjonskrav som er fastsatt for det enkelte felt må respekteres, men slik at det åpnes for tilpasninger i arbeidsinnhold og funksjoner som i dag utføres ved den enkelte base- eller driftsorganisasjon.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener at en må beholde prinsippet om at petroleumsvirksomheten skal være en drivkraft i regional utvikling. Dette må sikres bl.a. ved å stille krav til drift- og basestrukturen. Alle eksisterende oljebaser må opprettholdes, og det må opprettes nye baser ved utvida virksomhet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at letekostnadene er store på norsk sokkel. Et virkemiddel for å redusere kostnadene kan være å etablere en rigg-pool. Flertallet vil stille seg positiv til at oljeselskapene etablerer en rigg-pool som har norsk sokkel som sitt primære arbeidsområde.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg at Regjeringen i meldingen omtaler kostnadsnivået på norsk sokkel som høyt. Disse medlemmer er ikke uenig i dette. En del av kostnadsnivået er knyttet opp mot lønnsnivå og arbeidstidsbestemmelser. Dette er forhold som i stor grad bestemmes av partene i arbeidslivet, og disse medlemmer mener disse kostnadene er en sak mellom partene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er selvfølgelig enig i at man hele tiden må ha fokus på kostnadsutvikling og kostnadskontroll. Disse medlemmer mener at oljeselskaper, rederier, leverandørindustri og deres eiere har stor oppmerksomhet og fokus på kostnadsutviklingen uten å få påpekt dette fra Finansdepartementet eller Olje- og energidepartementet.

Disse medlemmer mener departementenes store fokusering på dette, er et forsøk på å få oppmerksomheten bort fra Regjeringens manglende vilje til å foreta de nødvendige skattegrep som kan sikre et fortsatt høyt aktivitetsnivå.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til St.meld. nr. 7 (2001-2002) om Helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten, som sier om kostnader knyttet til HMS-regelverket:

"Det er departementets vurdering at et høyt nivå for helse, miljø og sikkerhet i virksomheten, ikke er i motstrid til ønsket om mest mulig kostnadseffektive utbyggingsløsninger. (...) NORSØKs "HMS-utvalg" pekte på at strenge krav til helse, miljø og sikkerhet ikke medfører signifikant høyere prosjektkostnader for nye utbygginger og modifikasjoner, forutsatt at kravene er identifisert og blir tatt hensyn til i riktig tid under prosjektgjennomføringen." og videre at "det er departementets vurdering at det ikke er noe motsetningsforhold mellom sikkerhet og økonomi eller miljøhensyn."

Disse medlemmer er enige og kan ikke se at dette på noen måte skulle være endret.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Regjeringen i St.meld. nr. 38 (2003-2004) foreslår at Olje- og energidepartementet skal tillegges et helhetlig koordineringsansvar for vedtak og saker i petroleumsvirksomheten, og at økonomiske hensyn legges til grunn for reguleringen av HMS-nivået. Disse medlemmer mener dette er feil fokus på arbeidet med nulltoleranse med hensyn på ulykker, hendelser og nullutslipp, og at det åpner for at HMS-nivået skal være

en forhandlings sak mellom selskapene og Olje- og energidepartementet. Når Regjeringen innleder sin redegjørelse om HMS med overskriften "Myndighetsregulering kan innebære unødige høye kostnader", kan dette oppfattes som om et høyt nivå på HMS innebærer unødige kostnader.

Disse medlemmer vil presisere at et meget høyt HMS-nivå er et premiss for all norsk petroleumsaktivitet, og at krav og tiltak som sikrer helse, arbeidsmiljø, indre og ytre miljø og sikkerhet ikke på noen måte skal reduseres eller settes opp mot profittmaksimerende argumenter. Disse medlemmer vil framheve at et høyt norsk HMS-nivå er et konkurransefortrinn som er spesielt viktig for eksportrettet forsyningsindustri og internasjonalisering av norske oljeselskaper. Disse medlemmer påpeker at den andre mulige tolkningen av at "myndighetsregulering kan innebære unødige høye kostnader" er at Regjeringen selv mener den ikke er kompetent til å utføre effektiv myndighetsregulering.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen i St.meld. nr. 38 (2003-2004) sier at det er Olje- og energidepartementet som har ansvaret for å

"... sikre at vedtak fattes slik i tid og med et slikt innhold at de vedtatte nøkkelbeslutninger i tilknytning til de ulike faser av virksomheten kan iverksettes og etterleves av rettighetshaver på en forutsigbar måte."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti legger til grunn at dette ikke betyr at Olje- og energidepartementet blir overprøvende organ for vedtak i f.eks. Arbeids- og administrasjonsdepartementet/Petroleumstilsynet eller Miljøverndepartementet/Statens forvaltningstjeneste sine forvaltningsområder.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at dette ikke er i tråd med Tilsynsmeldingen (St.meld. nr. 17 (2002-2003) Om statlige tilsyn) hvor blant annet Oljedirektoratet ble splittet i to: Fra å gå fra et direktorat underlagt Olje- og energidepartementet der en enhet rapporterte til Arbeids- og administrasjonsdepartementet om HMS, til et direktorat underlagt Olje- og energidepartementet og et tilsyn underlagt Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Bakgrunnen for dette var å få klarere skiller mellom tilsynsoppgaver og andre oppgaver. Oljedirektoratet ble omtalt på følgende måte i Tilsynsmeldingen:

"Oljedirektoratet utfører således andre oppgaver utenom de rene HMS-tilsynsoppgaver rettet mot petroleumsindustrien. I noen tilfeller kan de to oppgavene også sies å være til dels motstridende. På direktoratsnivå blir hensynet til sikkerhet og arbeidsmiljø vurdert sammen med hensynet til at Norge skal maksimere sitt utbytte av ressursene på sokkelen. At det kan ligge en rollekonflikt i direktoratets nåværende helhetlige oppgaveportefølje er reflektert gjennom at direktoratet i dag rapporterer til to departement; Arbeids- og administrasjonsdepartementet på sikkerhets- og arbeidsmiljøområdet og Olje- og energidepartementet vedrørende ressursforvaltningen og ytre miljø, kfr. ovenfor.

Til tross for potensialet for rollekonflikt som ligger i dagens organisering av Oljedirektoratet, har dette til nå ikke kommet til uttrykk som noe problem i enkelt saker direktoratet har behandlet. Prinsipielt vil det likevel være viktig å sikre etaten en uomtvistelig legitimitet og autoritet i sikkerhets spørsmål. Regjeringen går derfor inn for å skille ut tilsynet med sikkerhet og arbeidsmiljø som et eget tilsyn."

Disse medlemmer mener at Regjeringens forslag vil gjøre Olje- og energidepartementet til et overprøvende organ som undergraver Petroleumstilsynets uomtvistelige legitimitet og autoritet i sikkerhets- og arbeidsmiljø spørsmål.

Disse medlemmer vil gjenta fra Tilsynsmeldingen at

"for å sikre nødvendig integritet for tilsynsorganene har det vært viktig på HMS-området å unngå at tilsynene er underlagt et departement som enten eier virksomheter det skal føres tilsyn med, sitter med ansvaret for investeringene eller har det næringspolitiske ansvaret for sektoren."

På denne bakgrunn mener disse medlemmer at for å oppnå Regjeringens målsetting om at det er "viktig å opprettholde våre strenge krav til ytre miljø og helse, arbeidsmiljø og sikkerhet (HMS)", så må ikke Olje- og energidepartementet få ansvaret for å sikre at sikre HMS-vedtak "fattes slik i tid og med et slikt innhold at de vedtatte nøkkelbeslutninger i tilknytning til de ulike faser av virksomheten kan iverksettes og etterleves av rettighetshaver på en forutsigbar måte".

Disse medlemmer finner det på ingen måte godtgjort at ønsket om å påse at de høye kravene blir oppfylt på en kostnadseffektiv måte ikke kan gjøres ved å videreføre prinsippet om Petroleumstilsynets uomtvistelige legitimitet og autoritet i sikkerhets- og arbeidsmiljø spørsmål. Disse medlemmer ber derfor Regjeringen om å opprettholde vedtakene fra HMS og tilsynsmeldingene; hvor man klart skiller mellom det politiske ansvar for ressurs, eierskap, og HMS, og hvor man baserer myndighetsregulering på at et høyt nivå for helse, miljø og sikkerhet i virksomheten, ikke er i motstrid til ønsket om mest mulig kostnadseffektive utbyggingssløsninger.

Realisering av de store verdiene i modne felt

Komiteen peker på at modne felt preges av fallende produksjon. De feltene som står for hoveddelen av produksjonen på norsk kontinentalsokkel i dag, ble funnet på 1970- og 1980-tallet. Med fallende produksjon og liten endring i driftskostnadene, øker enhetskostnadene. Utviklingen i enhetskostnadene vil være avgjørende for nedstengingstidspunkt og for mulighetene for økt utvinning og tilknytning av mindre felt.

Komiteen mener at det er en viktig målsetting å øke utvinningsgraden. Økt utvinning antas å kunne gi om lag 900 mill. Sm³ o.e., som tilsvarer ca. ett og et halvt Statfjordfelt.

Komiteen viser til at siden anslagsvis i overkant av 50 pst. av de uoppdagede ressursene på norsk sokkel befinner seg i modne områder, og infrastrukturen på

modne felt har en begrenset levetid, haster det med å gjennomføre tiltak som kan øke utvinningsgraden og forlenge levetiden for felt i produksjon.

Komiteen peker på at det de siste årene har vært en positiv utvikling når det gjelder å få mer ut av brønnene. Komiteen slutter seg derfor til Regjeringens revurdering av den tidligere målsettingen om 50 pst. utvinningsgrad av brønnene, og mener at denne målsettingen kan gjøres mer ambisiøs.

Ett tiltak for å gjøre det mer lønnsomt å investere i tiltak som kan gi økt utvinningsgrad, er målrettede justeringer av petroleumsskatten. Komiteen viser i den forbindelse til at Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett for 2004 foreslår å øke friinntekten fra å utgjøre 5 pst. hvert år i 6 år til å utgjøre 7,5 pst. hvert år i 4 år.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har med interesse merket seg mulighetene som ligger i å øke utvinningsgraden på norsk sokkel ved å injisere CO₂ i havbunnen. Slike prosjekter vil eventuelt kunne nytte seg av de store mengder CO₂ som kan komme fra et gasskraftverk med CO₂-håndtering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil selvfølgelig ikke motsette seg injisering av CO₂ i havbunnen for å øke utvinningsgraden på sokkelen, men vil understreke at de involverte selskaper selv må vurdere lønnsomheten i slike prosjekt, og at man ikke pålegger selskapene løsninger som ikke er kostnadseffektive.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener at det bør legges til rette for at samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter for bruk av CO₂ som trykkstøtte for å øke utvinningsgraden på norsk sokkel kan realiseres, og at den miljømessige gevinsten tillegges stor vekt ved slike prosjekter.

Flertallet viser til Innst. S. nr. 181 (2003-2004) der Stortinget vedtok følgende:

"Stortinget ber Regjeringen videreføre utredningen av CO₂-injisering i olje- og gassfelt på sokkelen, og at den samfunnsøkonomiske og miljømessige gevinsten tillegges stor vekt."

Flertallet er kjent med at bruk av CO₂ som trykkstøtte så langt ikke er blitt benyttet offshore, men at metoden er benyttet i mer enn 30 år i oljefelt på land, først og fremst i USA. Erfaringene herfra, samt studier som er gjort på utvalgte felt offshore, viser at CO₂-injeksjon teknisk sett kan gi en betydelig økt utvinning fra feltene.

Flertallet har merket seg de tekniske mulighetene for økt utvinning ved hjelp av trykkstøtte fra CO₂-injisering. Flertallet ser på dette som en interessant mulighet - for eksempel på Gullfaks - for å bidra til å nå våre klimaforpliktelser, samtidig som vi får mer ut av eksisterende oljereservoar. Flertallet ber derfor

Regjeringen vurdere ulike virkemidler for å gjøre bruk av CO₂ til økt utvinning på norsk sokkel mer attraktivt.

Flertallet foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til hensiktsmessige virkemidler for å stimulere til bruk av CO₂ som trykkstøtte for økt utvinning på norsk sokkel.

Videre ber Stortinget Regjeringen vurdere ytterligere insentivordninger for økt haleproduksjon. Vurderingene bes lagt frem snarest mulig og senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2006."

Flertallet har videre merket seg at olje- og energiminister Einar Steensnæs har tatt til orde for kjøp av CO₂ fra EU-land til bruk ved økt oljeutvinning på sokkelen, og støtter arbeidet for dette.

Flertallet mener CO₂ også må kunne kjøpes innenlands.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, er imidlertid kjent med at det er knyttet kostnadmessige og tekniske utfordringer til en eventuell bruk av CO₂ for økt utvinning offshore i Norge.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti ønsker et vesentlig høyere fokus på ressurseffektivitet og miljøteknologi for norsk petroleumsvirksomhet. Disse medlemmer viser til Sosialistisk Venstrepartis forslag om en mer aktiv politikk for økt utvinningsgrad og bedre ressursutnyttelse på norsk sokkel samt lavere lokale og globale miljøutslipp (jf. Dokument nr. 8:39 (2003-2004)). Disse medlemmer viser også til at det er bred politisk enighet om dette, og at forrige innstilling fra energi- og miljøkomiteen om olje- og gassvirksomheten (Innst. S. nr. 87 (2002-2003)) sa følgende:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til flertallets vedtak i Budsjettinnst. S. nr. 9 (2002-2003), hvor Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2003 skal komme tilbake til Stortinget med tiltak for økt utvinningsgrad på norsk sokkel. Flertallet påpeker at å legge rammebetingelsene til rette for å gjøre det lønnsomt å øke utvinningsgraden kan være et slikt tiltak. Dette forutsetter imidlertid at det blir utviklet teknologi som hindrer eller renser utslippene av produsert vann og som reduserer behovet for kjemikalier."

Disse medlemmer mener at myndighetene ikke i tilstrekkelig grad har lagt rammebetingelsene til rette for å gjøre det lønnsomt å øke utvinningsgraden eller bidratt til å utvikle teknologi, som hindrer eller renser utslippene av produsert vann og som reduserer behovet for kjemikalier.

Disse medlemmer påpeker at CO₂-injeksjon vil sette petroleumsnæringa i stand til å redusere de totale utslippene av klimagasser fra petroleumsvirksomheten og på denne måten ta ansvar for miljøeffekten av egen

aktivitet. Dette har i seg mulighetene til et paradigmeskifte og en teknologiutvikling som kan gjøre norsk petroleumsnæring til positive bidragsytere i kampen mot globale klimaendringer. Hovedkilden av karbonutslipp er som kjent bruk av petroleum og ikke produksjonen i seg selv, og hvis store mengder CO₂ fra bruk av petroleum kan sendes tilbake til norsk sokkel, vil dette være et stort bidrag til å redusere årsaken til klimaproblemet. I dag er separasjon og deponering av CO₂ fra gasstrømmen på Sleipner-feltet et dokumentert eksempel på at dette er realistisk.

Disse medlemmer viser til at skatteendringer er et effektivt virkemiddel for å stimulere oljeselskapene. Men dagens 50 pst. særskatt på oljeselskapenes overskudd i tillegg til den ordinære selskapsskatten på 28 pst., reflekterer grunnrenteuttaket som skal tilfalle den norske stat. Oljeselskapene får med andre ord 22 pst. av nettoverdiene, og har betydelige fradragmuligheter som reduserer deres risiko. Enhver reduksjon i særskatten øker oljeselskapenes overskudd etter skatt direkte og reduserer statens inntekter. Samtidig er lønnsomheten på norsk sokkel meget god, og det er ingen grunn til å øke overskuddene til oljeselskapene. I kampen om investeringsmidlene i det enkelte selskap teller lavere skatt åpenbart i positiv retning, men det kan også bidra til at grunnrenten tas ut i lavere oljepriser eller økte avgifter på petroleum i sluttbrukerlandene.

Disse medlemmer mener det derfor må være et premiss å kun vurdere skatteendringer som eksplisitt fremmer økt utvinningsgrad som er samfunnsøkonomisk lønnsom, uten at det gis generelle skatteletter, og slik at den totale grunnrentebeskatningen blir opprettholdt. Det er videre en utfordring å konstruere en skattelette som utelukkende treffer felt der utvinningsgraden kan økes, slik at samfunnsøkonomien blir optimert, uten at selskapene på sikt tilpasser driften av øvrige felt slik at mest mulig av overskuddet kan tas ut med redusert skatt.

Disse medlemmer påpeker at et virkemiddel som har vært fremmet er såkalte volumfradrag for meroljeproduksjon. Skal slike virkemidler vurderes brukt, må de knyttes opp til feltspesifikke vurderinger, faktiske merinvesteringer, og kun gjelde når oljeprisen er under et gitt nivå. Dette vil redusere nedsiden i nye teknologiinvesteringer, og således utløse flere prosjekter uten at man gir skattelette til prosjekter som er meget lønnsomme ved høye oljepriser.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at i KonKrafts rapport "Forslag til skattemessige endringer for økt verdiskapning og aktivitet", lanseres volumfradrag på skatten for all økt utvinning utover dagens vedtatte planer. Fradraget er tenkt gitt i kroner per volumenheter.

Dette forslaget er et alternativ til hovedanbefalingen - redusert skatt for nye felt - da kontantstrømmer fra disse ressursene i mange tilfeller kan være kompliserte

å avgrense fra dagens vedtatte prosjekter. Dette er en relevant innvending, og selskapene ønsker i utgangspunktet skatteletter for enhver type aktivitet, herunder alle mulige metoder for utvinning. Samfunnsøkonomien i dette er imidlertid ikke optimal, da dette er lite presist med hensyn på kun å gi skatteletter til prosjekter som ellers ikke ville ha blitt gjennomført. Forslaget tar heller ikke de nødvendige hensyn til kostnadene ved CO₂-utslipp.

Disse medlemmer mener imidlertid at et volumfradrag for meroljeproduksjon utelukkende knyttet til CO₂-injeksjon ikke vil gi slike avgrensingsproblemer, siden dette ikke er gjort tidligere på norsk sokkel, og man helt klart og fysisk kan skille mellom eksisterende og økt ny aktivitet/innsats. Det at man må gjøre betydelige nye tilleggsinvesteringer - både for å få forsynt CO₂ til feltet og på feltet - medfører også at slike prosjekter er transparente, sammenlignet med andre aktiviteter på eksisterende innretninger. Disse medlemmer mener et volumfradrag for merutvinning, som oppnås ved hjelp av CO₂-injeksjon, kan reflektere at samfunnet er villig til å betale mer for CO₂-injeksjon enn det vi kan vente at selskapene er villige til. Også andre virkemidler kan reflektere dette og må vurderes. For eksempel kan et høyere fradrag for kostnadene være et alternativ; altså høyere enn avskrivninger og friinntekt. Alternativt kan fradrag gis proporsjonalt med injisert mengde CO₂.

Disse medlemmer viser til behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2004 og ber derfor Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 å foreslå petroleumsskatteendringer som eksplisitt fremmer og muliggjør samfunnsøkonomisk lønnsom økt utvinningsgrad og CO₂-injeksjon, uten at det gis generelle skatteletter og slik at den totale grunnrentebeskatningen blir opprettholdt.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti påpeker at det vil bli økt etterspørsel etter deponering av CO₂ fordi alternativkostnadene ved CO₂-avgift og kvoter er økende internasjonalt. CO₂-injeksjon vil videre substituere naturgass som i stedet kan selges. CO₂-injeksjon har også noen fysiske fortrinn framfor gass og vann. Når et reservoar er fullt av vann, slutter det å produsere, selv om bare 40-60 pst. av oljen er hentet opp. CO₂, derimot, er omtrent like tung som olje og skyver dermed lettere ut oljen, uten å legge seg over eller under oljen slik naturgass og vann gjør. CO₂ gjør også oljen mer flytbar og kan under visse betingelser vaske ut all olje fra porene i bergarten. Disse medlemmer viser til at seniorforsker Erik Lindeberg ved SINTEF petroleumsforskning (Gemini, februar 2004) på denne bakgrunn anslår at mellom 5 og 20 pst. mer av reservoarene kan tas ut ved hjelp av CO₂-injeksjon. Det er betydelige volumer CO₂ som trengs ved CO₂-injeksjon, slik at det representerer et stort potensial for en infrastruktur hvor CO₂ fra energi-

anlegg på land tilbakeføres til en geologisk stabil lagringsform.

Disse medlemmer viser videre til at Oljedirektoratet anslår potensialet for økt utvinning knyttet til injeksjon av CO₂ slik:

- Norskehavet: 40-50 millioner Sm³ oljeekvivalenter
- Tampenområdet: 70-100 millioner Sm³ oljeekvivalenter
- Troll-Osebergområdet: 20-30 millioner Sm³ oljeekvivalenter
- Sørlige Nordsjø: 90-150 millioner Sm³ oljeekvivalenter

Oljedirektoratet oppgir videre at for å realisere dette potensialet er det behov for totalt 12-16 millioner tonn CO₂ årlig de neste 25 årene. Norges totale utslipp var til sammenligning ca. 41 millioner tonn i 2001. For å gjennomføre dette må det etableres et nasjonalt mål om å realisere CO₂-injeksjon av 5 millioner tonn CO₂ årlig innen 2008 for å bidra til å nå de norske Kyoto-forpliktelsene.

Disse medlemmer foreslår derfor incentiver for å realisere CO₂-injeksjon på norsk sokkel. Dette vil utløse prosjekter som gir økte inntekter til oljeselskapene og staten og bidra til å utvikle ny teknologi som kan eksporteres. Dette vil skape en etterspørsel for CO₂ som kan bidra til å stimulere kostnadseffektive løsninger for gasskraftverk med CO₂-håndtering. Det er derfor et poeng å legge forholdene til rette for bruk av CO₂, og styrke denne teknologien i forhold til eksisterende metoder, som for eksempel vanninjeksjon.

Gullfaks-prosjektet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at petroleumssektoren står for en stor del av de norske utslippene av klimagasser og er en utfordring i forhold til de internasjonale klimaforpliktelsene Norge har påtatt seg. Strømforsyning fra land slik at gasskraftverkene på de enkelte plattformene kan stenges, vil være et viktig bidrag til å redusere utslippene av klimagasser.

Men disse medlemmer vil også peke på at den norske kontinentalsokkelen har et stort potensial for injisering og lagring av CO₂. Uviklingen av infrastruktur for CO₂ til Nordsjøen vil sette Norge bedre i stand til å oppfylle framtidige forpliktelser i klimapolitikken. Det bør utredes hvordan staten kan bidra til utbygging av infrastruktur for CO₂-transport rundt Nordsjøbasenget, og hvordan en slik infrastruktur bør være utformet. Det modne oljefeltet Gullfaks peker seg ut som det første feltet hvor CO₂ kan injiseres som trykkstøtte for meroljeutvinning.

Disse medlemmer støtter at det må satses mer på økt utvinning av eksisterende felt og at satelittfelt

må bygges ut. Slike tiltak må gjøres mens eksisterende plattformer og infrastruktur er i drift. Det haster derfor å legge bedre til rette for dette. Et prosjekt som det har vært fokus på i senere tid er for eksempel CO₂-injisering på Gullfaksfeltet. Her bør for eksempel volumfra- drag i petroleumsskatten for å realisere CO₂-injisering også vurderes.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet minner om at Stortinget i forbindelse med behandling av St.prp. nr. 35 (2001-2002) "Utbygging, anlegg og drift av Snøhvit LNG" vedtok at Regjeringen skulle sørge for at Statoil og rettighetshaverne utarbeidet en tidssatt plan for å utprøve CO₂-reducerende teknologier. Disse medlemmer viser til at dette er tidskrittisk med hensyn til utvinningsgrad og av stor miljømessig betydning. Disse medlemmer er derfor svært skuffet over at dette ikke har blitt fulgt opp.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 å legge fram en vurdering av Statoil og rettighetshavernes tidssatte plan for å utprøve CO₂-reducerende teknologier, og foreslå tiltak for å gjennomføre den."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at rundt en tredjedel av det potensialet Oljedirektoratet anslår er tidskrittisk. Det innebærer at potensialet bør utnyttes innen fem år, før feltene stenges. Derfor haster det med å få plass ordninger som stimulerer til økt produksjon fra de eksisterende oljefeltene.

Disse medlemmer viser til at Petoro har utført beregninger som indikerer at det kan tas ut opp mot 250 millioner fat olje ekstra ved også å bruke CO₂-injisering på Gullfaks. Petoro mener det kan være mulig å få ned kostnadene ved CO₂-injisering i Gullfaks om flere felt bidrar med å dele på utgiftene til infrastrukturen, enten det er havneanlegg for skipstransport eller rør fra Danmark eller Mongstad. Snøhvitfeltet er også med i vurderingene av CO₂-kilder. Disse medlemmer understreker at det er tvil om dette er bedriftsøkonomisk lønnsomt for lisensdeltakerne på Gullfaks, mens det åpenbart er samfunnsøkonomisk lønnsomt. Det bør derfor gjennomføres særskilte tiltak for å gjøre Gullfaksfeltet til et demonstrasjonsfelt for denne miljøteknologien. Dette vil demonstrere CO₂-håndtering og -injeksjon, og bidra til en CO₂-infrastruktur som vil senke terskelen for tilsvarende prosjekter i andre felt.

Disse medlemmer viser til at olje- og energiminister Einar Steensnæs sa til Stavanger Aftenblad 24. januar 2004:

"Jeg er svært fornøyd med Petoros innsats i denne saken. Gullfaks er det foreløpig eneste feltet hvor vi kan få prøvd ut CO₂-injisering i større skala. Derfor er lisensens beslutning om å foreta nye vurderinger svært interessant."

Disse medlemmer er samtidig klar over at SFTs utslippstillatelse for energianlegget på Snøhvit/Melkøya er anket til Miljøverndepartementet. Hvis SFTs utslippstillatelse opprettholdes, blir energianlegget på Snøhvit/Melkøya et konvensjonelt, sterkt forurensende gasskraftverk. Det vil brenne gass for å lage strøm og slippe ut 920 000 tonn CO₂ hvert år. Dette tilsvarer en økning på nesten 2 pst. av de samlede klimagassutslippene i 1990 (Kyoto-avtalens basisår, som sier at vi kun kan øke med 1 pst.). Det tilsvarer utslippene fra i overkant av 300 000 biler. Bygges dette og de tre andre gasskraftverkene, vil de norske klimagassutslippene være på 66,32 millioner tonn pr. år til 2010. Dette er mer enn 27 pst. over utslippene i 1990, og forpliktelsen i Kyoto-protokollen er at vi ikke øker med mer enn 1 pst. På Snøhvit skal Statoil "rense" gassen de skal sende nedover til kontinentet. CO₂-innholdet i den er nemlig for høyt. CO₂'en som fjernes skal sendes tilbake til feltet, akkurat slik man gjør i forhold til CO₂-deponering fra gasskraftverk. Statoil er også pålagt å dimensjonere røret, som sender CO₂'en som fjernes fra naturgassen tilbake til feltet for deponering, til å kunne ta CO₂-volum fra eksosrensing. I sin tillatelse skriver SFT:

"De mest modne teknologiene per i dag er CO₂-separering fra eksosgass (Kværner), forbrenning av naturgass med tilnærmet ren oksygen og deretter separering av CO₂ fra eksosgassen (Aker Maritime) og forbrenning av hydrogen ved at CO₂ separeres ut før forbrenning (Norsk Hydro). For alle tre løsningene må utskilt CO₂ deponeres. For Snøhvit skal den CO₂-gassen som skilles ut fra naturgassen, deponeres i et eget reservoar. På tilsvarende måte vil det være mulig å deponere utskilt CO₂ fra energianlegget."

Disse medlemmer har erkjent at Snøhvit bygges og at det kommer et gasskraftverk der. Da bør man utnytte muligheten til å bygge et fullskala pilotanlegg for CO₂-håndtering. CO₂'en kan enten føres tilbake til feltet og deponeres som planlagt, eller inngå i en CO₂-verdikjede for CO₂-injeksjon og økt utvinningsgrad. For Snøhvit vil CO₂-rensing av eksosgassen potensielt hindre at nesten 1 million tonn CO₂ årlig slippes ut i atmosfæren.

Disse medlemmer mener Regjeringen har et forklaringsproblem i forhold til Snøhvit hvis ikke utslippstillatelsen endres. 9. mars 2000 gikk regjeringen Bondevik I av på gasskraftsaken. SFT ga 23. juni 2003 utslippstillatelse til et gasskraftverk på Melkøya i forbindelse med Snøhvit uten krav om CO₂-håndtering.

Disse medlemmer påpeker at Sem-erklæringen forutsetter at ytterligere konsesjons- og utslippstillatelser kun gis til gasskraftanlegg basert på CO₂-fri teknologi. Ved å sørge for at det bygges et pilotanlegg på Snøhvit med mål om å redusere klimautslippene der med 1 million tonn CO₂, kan reelt miljøansvar vises. Et slikt pilotanlegg vil bidra til å forvise de konvensjonelle gasskraftverkene til teknologiens gravplass.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen omgjøre SFTs utslippstillatelse for CO₂ fra energianlegget på Snøhvit, i tråd med Sem-erklæringens forutsetning om at ytterligere konsesjons- og utslippstillatelser kun gis til gasskraftanlegg basert på CO₂-fri teknologi."

Disse medlemmer viser til Budsjett-innst. S. nr. 9 (2003-2004), hvor "komiteen er kjent med at Petoro, i lisensarbeidet, har høyt fokus på økt utvinningsgrad. Komiteen støtter en slik profil". Regjeringen skal i den sammenheng i budsjettproposisjonen for 2005 bruke mer plass på å beskrive Petoros arbeid og virksomhet. Regjeringen skal også belyse om økte rammer for driften kan bety økte inntekter for staten.

Disse medlemmer viser til at det er et faktum at ikke all ny, tilgjengelig teknologi blir brukt for å øke ressursutnyttelsen og ta i bruk CO₂-injeksjon. Petoros forvalterrolle må derfor revideres med hensyn til en mer aktiv rolle for å kreve økt bruk av ny, tilgjengelig teknologi. Disse medlemmer mener Regjeringen må sørge for å fremme CO₂-injiseringsprosjekter så raskt som mulig på alle relevante felt på norsk sokkel gjennom en aktiv bruk av Petoros lisensmakt og et mer aktivt eierskap i Statoil og Norsk Hydro.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Regjeringens utvidede beskrivelse av Petoro i forslaget til statsbudsjett for 2005 å gjennomgå endringer i Petoros forvalterrolle for en mer aktiv rolle, for å fremme CO₂-injiseringsprosjekter så raskt som mulig på alle relevante felt på norsk sokkel."

Disse medlemmer viser til at Norge er forpliktet gjennom OSPAR-konvensjonen (beslutning 98/3) til å fjerne alle offshore-innretninger i henhold til nærmere angitte retningslinjer. I praksis skal derfor samtlige feltinnretninger fjernes etter endt bruk. Disse medlemmer mener dette må planlegges grundig for alle innretninger på norsk sokkel.

Disse medlemmer påpeker at da mange av installasjonene ble bygd, ble det ikke stilt krav om at plattformene skulle konstrueres slik at de skulle tåle påkjenninger som heving og fjerning fra feltet kunne innebære. Det er derfor viktig å sette i gang et arbeid med planlegging og teknologiutvikling som muliggjør fjerning av samtlige installasjoner ved avvikling av felt, på en måte som sikrer miljø, kvalitet og sikkerhet.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen iverksette et teknologiutviklingsprogram med mål om å muliggjøre fjerning av samtlige installasjoner på norsk sokkel ved avvikling av felt, på en måte som sikrer miljø, kvalitet og sikkerhet."

Forskning og utvikling

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at langsiktige, store og målrettede teknologisatsninger med statlig medvirkning har vært vesentlige og avgjørende for teknologiutviklingen. Banebrytende forsknings- og teknologiutvikling med en tidshorisont på 10-20 år har gjort at vi i dag kan realisere prosjekter som Snøhvit og Ormen Lange.

Komiteen mener at forskning og utvikling er viktig for å redusere kostnader, øke utvinningen og sikre gode miljøløsninger. Foruten å bidra til økt lønnsom produksjon fra norsk kontinentalsokkel er forskning og teknologiutvikling en forutsetning for å opprettholde en konkurransedyktig olje- og gassindustri i Norge.

Komiteen har merket seg at for å styrke den statlige finansieringen av petroleumsforskningen, foreslo Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett 2004 å øke kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping med 1 mrd. kroner fra 1. juli 2004.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, slutter seg til dette. Den økte avkastningen skal nyttes til langsiktig, grunnleggende forskning rettet mot petroleumssektoren. Statens bidrag til forskningsinnsats vil blant annet skje gjennom det nye programmet PETROMAKS i Norges forskningsråd. Flertallet viser til at i tillegg til å styrke Fondet for forskning og nyskaping, vil Regjeringen stimulere til økt samarbeid om teknologiutvikling på tvers av utvinningstillatelsene på norsk kontinentalsokkel.

Komiteens medlem fra Senterpartiet har merket seg at Regjeringen foreslår å øke kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping med 1 mrd. kroner fra 1. juli 2004, og at den økte avkastning på ca. 40 mill. kroner skal nyttes til langsiktig og grunnleggende forskning rettet mot petroleumssektoren, og støtter dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener imidlertid beløpet fra 2005 må doubles til 2 mrd. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet foreslår:

"Fondet for forskning og nyskaping tilføres 2 mrd. kroner fra 1. juli 2004. Den økte avkastning på ca. 80 mill. kroner, skal nyttes til langsiktig og grunnleggende forskning rettet mot petroleumssektoren."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at en samlet oljebransje gjennom mange år har påpekt behovet for en kraftig styrking av den statlige medfinansieringen av petroleumsforskningen, samt at man sørget for større grad av forutsigbarhet fra statens side.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets forslag gjennom de siste fire år om et petroleumsrettet forskningsfond på 10 mrd. kroner, der avkastningen av fondet skulle brukes til petroleumsrettet forskning med hovedvekt på ressursutnyttelse. Til tross for at dette er støttet både av en samlet oljebransje og forskningsmiljøene, så har forslaget gjentatte ganger blitt nedstemt. Gjennom budsjettforhandlingene høsten 2002 ble det enighet om å få utredet ulike former for statlig medfinansiering av petroleumsforskningen, herunder et petroleumsrettet forskningsfond.

Disse medlemmer registrerer derfor med skuffelse at man etter halvannet år med utredning har funnet å opprette et forskningsfond på kun 1 mrd. kroner, noe som "styrker" forskningen med om lag 40 mill. kroner.

Disse medlemmer vil nok en gang uttrykke bekymring for den manglende vilje fra statens side til å bidra i større grad til denne viktige forskningen. Dette ikke minst på bakgrunn av at staten, direkte og indirekte, er den største aktør på sokkelen og derfor vil sitte igjen med det aller meste av den økte verdiskaping denne forskningen bidrar til.

Disse medlemmer foreslår derfor:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 foreslå en økning av petroleumsforskingsfondet til 10 mrd. kroner."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at flertallet i Budsjett-innst. S. nr. 9 (2003-2004) sluttet seg til "resultatmålene for brukerstyrt energiforskning, herunder etablering av aktivitet for å få fram kunnskap om 3-4 aktuelle CO₂-deponeringsløsninger innen 2004/2005." Flertallet viste da til

"mulige vinn-vinn-vinn-situasjoner som kan oppnåes for teknologiutvikling, økt utvinningsgrad og miljøet ved å forsere utviklingen av deponeringsløsninger for CO₂. Komiteen er ellers enig i at Forskningsrådet i hovedsak prioriterer forskning i skjæringsfeltet mellom energi og miljø og forskningsbasert nyskaping/demonstrasjon, og at spesielt fokus rettes mot langtidsvirkninger av utslipp til sjø."

Disse medlemmer understreker betydningen av denne prioriteringen, og viser til at Regjeringen i St.meld. 38 (2003-2004) foreslår å styrke den statlige finansieringen av petroleumsforskningen ved å øke kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping med en mrd. kroner fra 1. juli 2004. Den økte avkastningen skal nyttes til langsiktig, grunnleggende forskning rettet mot petroleumssektoren.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at den økte avkastningen til Fondet for forskning og nyskaping skal nyttes til langsiktig, grunnleggende forskning rettet mot petroleumssektoren, hvor det i hovedsak skal prioriteres til skjæringsfeltet mellom energi og miljø og forskningsbasert nyskaping/demonstrasjon av depo-

neringsløsninger for CO₂, og at spesielt fokus rettes mot langtidsvirkninger av utslipp til sjø."

Disse medlemmer viser til Sosialistisk Venstrepartis Dokument nr. 8:39 (2003-2004) om en mer aktiv politikk for økt utvinningsgrad og bedre ressursutnyttelse på norsk sokkel samt lavere lokale og globale miljøutslipp. Disse medlemmer minner om at det er et stort ressurspotensial i små og kommersielt marginale felt i nåværende produksjonsområder som ikke er planlagt utbygd, og i haleproduksjon fra felt som er planlagt nedstengt. En årsak til synkende lønnsomhet for oljefelt er et stadig økende innhold naturgass i oljen, for eksempel på grunn av tidligere gassinjeksjon som trykkstøtte. Denne gassen er det forbudt å fagle, og i de fleste tilfeller er det ikke store nok mengder til å etablere rørledninger for å nyttiggjøre seg gassen. Ny reinjeksjon vil være for energi- og kostnadskrevende, og feltet vil bli stengt.

Disse medlemmer mener derfor det må utvikles konsepter som utnytter gassen. Det kan tenkes flere muligheter for dette: fleksible båttransportløsninger eller offshore prosessering av gassen til flytende produkt (LNG eller metanol) med CO₂-håndtering. Kraftproduksjon med CO₂-håndtering eller splitting av naturgass til hydrogen og CO₂-håndtering kan også utvikles for offshoreinstallasjoner, slik at kraftbehovet dekkes og CO₂ kan injiseres direkte uten transportkostnader fra landanlegg. Ved overskudd av hydrogen etter at det lokale kraftbehovet er dekket, kan hydrogen skipes og benyttes i transportsektoren. Disse medlemmer mener dette viser at en satsing på forskning og utvikling på økt utvinningsgrad og CO₂-håndtering kan bidra til å etablere en lukket karbonsyklus for petroleumsnæringa.

En stor del av potensialet for økt utvinning forutsetter teknologiutvikling innenfor boring for å bedre lønnsomheten. Disse medlemmer viser til at totalt rapporterer Oljedirektoratet at nær halvparten av volumpotensialet for økt olje- og gassutvinning fra feltene er avhengig av teknologiutvikling for å kunne realiseres, og det meste av dette vurderes som tidskritisk.

Disse medlemmer viser til at teknologi som kan realisere konsepter som offshore metanol- og hydrogenproduksjon er kommet langt på prosjekteringsplanen og er fullt ut realistisk, men det gjenstår å se den demonstrerte og besluttede utbygd. En barriere for dette er risikoen som må tas for å oppnå det som i første generasjon av teknologien kun er mindre besparelser eller like utgifter sammenlignet med CO₂-avgiften. Disse medlemmer mener det er vesentlig at myndighetene bidrar til å fremme denne typen teknologiutvikling og -investeringer. Det bør derfor gjennomføres et felles program med deltagere fra staten og olje- og gassindustrien for å realisere offshore gasskonvertering, metanolproduksjon og hydrogenproduksjon for å redusere CO₂-utslipp og bidra til økt ressursutnyttelse.

Disse medlemmer viser til at Norge allerede er langt fremme innen ny produksjonsteknologi, og har en av verdens mest avanserte leverandører av såkalte undervannsinstallasjoner for utbygging av satellittfelt.

Flere aktører på norsk sokkel er også helt i tet med hensyn til horisontalboring. Mange norske, små og ukjente oljeselskaper innehar kunnskap om økt feltutvinning som kan gi sysselsetting og inntekter. En videre utvikling av nye former for oljeproduksjon har ikke minst et betydelig eksportpotensial. OG 21 er Olje- og energidepartementets (OEDs) såkalte "task force for Oil and Gas in the 21st Century". Disse medlemmer viser til at i en OG 21-rapport fra Olje- og energidepartementet hevdes det at en realistisk målsetting for eksport av ny teknologi er 50 mrd. kroner innen 2010.

Økt utvinningsgrad handler om kompetanse. På grunn av statens store eierandeler og skatteinntektene er det fornuftig økonomisk politikk og næringspolitikk å bruke offentlige penger på å stimulere til teknologiutvikling som kan øke utvinningsgraden i eksisterende oljefelt. Økt utvinningsgrad gir økte oljeinntekter fra alle felt der ny teknologi kan brukes. Det er derfor grunn til å tro at inntektene blir større enn for det enkelte felt der investeringen må tas, ikke minst for staten. Disse medlemmer mener det derfor kan være fornuftig av staten å ta en noe større andel av teknologiutviklingskostnadene. Samtidig vil selskapene som sitter med kompetansen kunne tjene penger på å selge den til andre selskaper, det bør derfor kreves en stor grad av egeninnsats når det gjelder teknologiutvikling.

Disse medlemmer foreslår at Regjeringen må etablere et nasjonalt mål om å realisere CO₂-injeksjon av minimum 5 millioner tonn CO₂ årlig innen 2008, og det gjennomføres et felles F&U-program med deltagere fra staten og olje- og gassindustrien for CO₂-injiseringsprosjekter, samt offshoregasskonvertering, -metanolproduksjon og -hydrogenproduksjon.

Disse medlemmer viser til at en del av virke-middelapparatet for å fremme teknologiekspert er GIEK, det statlige organet for garantistillelser og kredittforsikring av eksportkreditter.

Disse medlemmer mener at norsk sokkel mer aktivt må videreføres som teknologivindu og springbrett for internasjonalisering av norsk leverandørindustri. I forhold til dette eksportpotensialet må også GIEKs tildelingskriterier gjennomgås - for å styrke fokus på miljø- og utvinningsgradsfilosofien. Regjeringen må også stimulere til større samhandling mellom teknologibedriftene og videreutvikle INTSOK, eller danne et forum som målrettes mot eksport av miljø- og utvinningsgradsteknologi.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomgå GIEKs tildelingskriterier - for å styrke fokus på miljø- og utvinningsgradsfilosofien og stimulere til større samhandling mellom teknologibedriftene og videreutvikle INTSOK, eller danne et forum som målrettes, mot eksport av miljø- og utvinningsgradsteknologi."

Internasjonalisering

Komiteen har merket seg at Regjeringens petroleumpolitikk har som mål å opprettholde en konkurransedyktig, norskbasert leverandørindustri.

Etter komiteens mening må dette innebære at norske myndigheter må legge forholdene til rette for at

norsk olje- og gassindustri kan utvikle internasjonal konkurransekraft, det vil si å være i stand til å konkurrere både på hjemmemarkedet og internasjonalt. All levedyktig næringsvirksomhet i Norge må i dag forholde seg til internasjonal konkurranse, enten direkte fra utenlandske bedrifter eller indirekte som følge av endringer i de makroøkonomiske rammebetingelsene drevet frem av internasjonale forhold og forpliktelser.

Komiteen viser til at når det gjelder fabrikkasjonsoppdrag, så møter norsk leverandørindustri økende konkurranse fra verft i Sør-Europa og Sørøst-Asia. Som en konsekvens av dette, vil norske bedrifter trolig måtte rette oppmerksomheten mot å styrke konkurransevnen i andre deler av verdikjeden.

For å motvirke konsekvensene av et fallende hjemmemarked, er det etter komiteens mening helt nødvendig at næringen kan konkurrere om oppdrag i utemarkedene. Internasjonalisering bidrar til at bedriftene kan spre kommersiell risiko over flere markeder. På den måten blir de mindre sårbare for svingninger i aktivitetsnivået på norsk kontinentalsokkel.

Komiteen mener at internasjonalisering av hjemmemarkedet er en forutsetning for vellykket internasjonalisering av næringen. Utenlandske virksomheter lokalisert i Norge med tilknytning til sokkelvirksomheten har vært viktig for utviklingen av norsk kontinentalsokkel. De sikrer mangfold og konkurranse på sokkelen, samtidig som de sikrer norsk leverandørindustri viktige og gode muligheter til å markedsføre seg selv overfor internasjonale aktører med tanke på oppdrag internasjonalt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, mener derfor det er viktig å legge forholdene til rette for at norsk kontinentalsokkel er et attraktivt område å investere i både for norske og utenlandske selskaper. Internasjonaliseringen gir kompetanse og mulighet for å inngå i klynger i andre interessante områder, i tillegg til virksomheten på norsk kontinentalsokkel. Internasjonal konkurranse, både gjennom utenlandsk deltagelse på norsk sokkel og gjennom norske selskapers engasjement i andre land, er viktig for læring, innovasjon og utvikling og en forutsetning for fortsatt god vekstevne i petroleumindustrien.

Komiteen viser til at det er betydelige vekselvirkninger mellom hjemmemarkedet og det globale markedet for petroleumsrelaterte varer og tjenester. Ved å internasjonalisere virksomhetene vil norske bedrifter tilegne seg ny erfaring og kunnskap fra andre petroleumsprovinser, som i sin tur gir grunnlag for innovasjon og mer effektiv olje- og gassproduksjon på norsk kontinentalsokkel. Dette vil etter komiteens mening bidra til å opprettholde produksjonen fra norsk kontinentalsokkel lenger enn det som ellers ville ha vært mulig.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, mener at det er en viktig forutsetning for å utnytte vekselvirkningen mellom norsk kontinentalsokkel og det internasjonale markedet at det er et velfungerende hjemmemarked. Samtidig må det være et mål for norske myndigheter at norsk

olje- og gassvirksomhet internasjonaliseres. Sentrale leverandørbedrifter har de siste årene opplevd til dels lav lønnsomhet. Dersom denne situasjonen vedvarer, kan leverandørindustriens evne til å videreutvikle sin virksomhet og møte økende internasjonal konkurranse, svekkes.

Flertallet mener at det er viktig at Innovasjon Norge blir komplementær med INTSOK, slik at den samlede kompetansen i det norske virkemiddelapparatet kan utnyttes på best mulig måte for norsk leverandørindustri. Dette fordrer et godt samarbeid mellom de to organisasjonene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet mener at uteapparatet i de viktigste markedene for norsk olje- og gassindustri i regi av INTSOK må styrkes.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til St.meld. nr. 12 (2001-2002) Rent og rikt hav, hvor det var en grundig gjennomgang av oljevernberedskapen i de nordlige havområder og den økende oljetransporten fra Russland, og viser til sine merknader ved behandlingen av denne i Innst. S. nr. 161 (2002-2003). Disse medlemmer mener det er viktig å styrke eksisterende oljevernberedskap og etablere nye oljeverndepoter der dette er nødvendig, og at det er nødvendig transportkapasitet tilgjengelig ved utslipp og ulykker.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen våren 2005 vil fremme en stortingsmelding om oljevernberedskapen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, merker seg at Regjeringen setter som krav for videreføring av aktivitetene i Barentshavet at oljevernet er det beste til enhver tid, og at dette er oljeselskapenes ansvar. Selv om myndighetenes ansvar for oljevern ligger under Fiskeridepartementet, mener flertallet at den norske oljevirksomheten og den økende oljetransporten fra Russland tilsier at oljevern burde vært breiere omtalt i meldingen.

Flertallet vil derfor understreke myndighetenes ansvar og viktigheten av godt oljevern langs hele kysten, og ber Regjeringen i den varslede meldingen om oljevern legge opp til en styrking av oljevernberedskapen.

Flertallet viser til forrige petroleumsmelding (Innst. S. nr. 87 (2002-2003)), hvor energi- og miljøkomiteen viste til flertallets forslag i Budsjett-innst. S. nr. 9 (2002-2003) hvor Regjeringen skal

"gi en beskrivelse av situasjonen i norsk offshorerettet verkstedindustri og gjennomgå konkurransesituasjonen for denne industrien i forhold til andre EØS-land, og melde tilbake dette for Stortinget i Revidert nasjonalbudsjett for 2003."

Flertallet viser til at komiteen forutsatte at dette ville forsøke å gi svar på hva som ligger til grunn for de store prisforskjellene mellom norske verft og verft i andre EØS-land.

Flertallet viser til at Regjeringens konklusjon i St.prp. nr. 65 (2002-2003) var:

"Norsk offshorerettet verkstedsindustri konkurransesevne er blitt svekket de siste årene, blant annet på grunn av dyre lønnsoppgjør, høy rente og høy kronekurs. Store forskjeller i lønnskostnader for industriarbeidere mellom norske verksteder og deres konkurrenter innenfor EØS-området har medført at norske verksteder i mindre grad enn tidligere kan møte konkurransen fra land med relativt lave industriarbeiderlønninger når det gjelder oppdrag med stor andel av fabrikkasjon. Videre kan offentlig støtte i flere konkurrentland bidra til å øke konkurranseforskjellene ytterligere. Ulike nasjonale krav til HMS på byggeplasser i Europa samt klimatiske forskjeller kan i visse situasjoner også bidra til å påvirke norske offshorerettede verksteders konkurransesituasjon."

Flertallet viser til at etter dette har EU-kommisjonen levert underlag for å legge til et sentralt punkt på Regjeringens liste over konklusjoner. Den 12. mai 2004 bestemte EU-kommisjonen at seks spanske skipsverft i Izar-gruppen må betale tilbake mer enn 2,5 mrd. kroner (pluss renter) som de har mottatt i ulovlige subsidier. EU-kommisjonen etterforsker fire nye saker mot den spanske verftsgruppen Izar. Det kan dreie seg om betydelig større beløp enn de 308 millioner euro (2,5 mrd. kroner), som Izar har mottatt i ulovlig verftsstøtte og som EU-kommisjonen så langt har krevd tilbakebetalt.

Flertallet mener på denne bakgrunn at konkurransesituasjonen for norsk offshorerettet verkstedindustri i forhold til andre EØS-land må gjennomgås på nytt, og flertallet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomgå konkurransesituasjonen for norsk offshorerettet verkstedindustri i forhold til andre EØS-land, med spesiell fokus på uriktig bruk av statsstøtte i andre EØS-land."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener videre at norske myndigheter aktivt må evaluere historiske og eksisterende norske offshorekontrakter tildelt verft i andre EØS-land med hensyn på ulovlig statsstøtte. Påvises det at ulovlig statsstøtte har medført tap av oppdrag til norske verft og tap av arbeidsplasser, bør Regjeringen kreve erstatning eller iverksette prosesser med sikte på å reversere kontraktene og hente oppdragene hjem.

Disse medlemmer viser til at Spanias finansminister Pedro Solbes ifølge den spanske dagsavisen *el Mundo* har orientert den spanske kongressens økonomi- og finanskommisjon om flere ulovlige statlige overføringer til verftsgruppen Izar. Én av disse fire sakene, relatert til militær og sivil verftsdrift, har en ramme på 700 millioner euro (rundt 5,8 mrd. kroner), og at resten av sakene, som Pedro Solbes ikke ønsket å konkretisere, anslås til "betydelige størrelser".

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Statoil er Norges viktigste selskap. Staten bør derfor ha stor innflytelse over selskapets virksomhet. Disse medlemmer ser ingen gode grunner for at Statoil skal privatiseres ytterligere, og ser ikke behov for noen ny vurdering av statens eierandel i Statoil.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen i samarbeid med næringen foreta en gjennomgang av de mindre SDØE-andelene, og se om det kan foretas endringer i disse for å få til en mer effektiv drift av enkelte felt.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen i samarbeid med næringen foreslå insentiver for økt leting.

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen i samarbeid med næringen se på tiltak som for eksempel volumfradrag i petroleumsskatten i forbindelse med haleproduksjon, og melde tilbake til Stortinget senest våren 2005.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen på egnet vis komme tilbake med en redegjørelse for hvordan null fysiske miljøutslipp i forbindelse med petroleumsaktivitet til havs og på land skal oppnås og hvordan målet skal håndheves og verifiseres.

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 gi en nærmere redegjørelse for klimagassutslippene fra petroleumssektoren og foreslå tiltak som reduserer disse betydelig.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen om å pålegge oljeselskapene å utarbeide handlingsplaner for å redusere CO₂-utslippene på sokkelen.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 å redegjøre for innholdet i en ryddig og inkluderende prosess for å vurdere petroleumsfrie områder og etablere den helhetlige forvaltningsplanen for Lofoten-Barentshavet.

Forslag 8

Stortinget ber Regjeringen om å utarbeide en kravliste for hva som er tilfredsstillende beredskap i Barentshavet.

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringen om i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 å legge fram en vurdering av Statoil og rettighetshavernes tidssatte plan for å utprøve CO₂-reduserende teknologier, og foreslå tiltak for å gjennomføre den.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 10*

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 fremme forslag til nødvendige skattejusteringer på norsk kontinentalsokkel i samsvar med de innspill som er kommet fra KonKraft.

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen åpne for petroleumsvirksomhet i hele Lofoten-Barentshavområdet fra og med 1. juli 2004.

Forslag 12

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 foreslå en økning av petroleumsforskningsfondet til 10 mrd. kroner.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 13*

Stortinget ber Regjeringen å gjennomgå lisenssystemet og rammebetingelsene for operatører og deleiere, og foreslå en mer offensiv strategi for å utnytte ressursene i de feltene som allerede er åpnet.

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen å etablere en sterkere sammenheng mellom tildelingspolitikken og prestasjoner for økt utvinningsgrad.

Forslag 15

Stortinget ber Regjeringen omgjøre SFTs utslippstillatelse for CO₂ fra energianlegget på Snøhvit, i tråd med Sem-erklæringens forutsetning om at ytterligere konsesjons- og utslippstillatelser kun gis til gasskraftanlegg basert på CO₂-fri teknologi.

Forslag 16

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Regjeringens utvidede beskrivelse av Petoro i forslaget til statsbudsjett for 2005 å gjennomgå endringer i Petoros forvalterrolle for en mer aktiv rolle, for å fremme CO₂-injiseringsprosjekter så raskt som mulig på alle relevante felt på norsk sokkel.

Forslag 17

Stortinget ber Regjeringen iverksette et teknologiutviklingsprogram med mål om å muliggjøre fjerning av samtlige installasjoner på norsk sokkel ved avvikling av felt, på en måte som sikrer miljø, kvalitet og sikkerhet.

Forslag 18

Stortinget ber Regjeringen sørge for at den økte avkastningen til Fondet for forskning og nyskaping skal nyttes til langsiktig, grunnleggende forskning rettet mot petroleumssektoren, hvor det i hovedsak skal prioriteres til skjæringsfeltet mellom energi og miljø og

forskningsbasert nyskaping/demonstrasjon av deponeringsløsninger for CO₂, og at spesielt fokus rettes mot langtidsvirkninger av utslipp til sjø.

Forslag 19

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå GIEKs tildelingskriterier - for å styrke fokus på miljø- og utvinningsgradsfilosofien og stimulere til større samhandling mellom teknologibedriftene og videreutvikle INTSOK, eller danne et forum som målrettes, mot eksport av miljø- og utvinningsgradsteknologi.

Forslag fra Senterpartiet:*Forslag 20*

Fondet for forskning og nyskaping tilføres 2 mrd. kroner fra 1. juli 2004. Den økte avkastning på ca. 80 mill. kroner, skal nyttes til langsiktig og grunnleggende forskning rettet mot petroleumssektoren.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

St.meld. nr. 38 (2003-2004) om petroleumsvirksomheten - vedlegges protokollen.

II

Stortinget ber Regjeringen utvide sameksistensutvalget med representanter med miljøfaglig og juridisk kompetanse.

III

Stortinget ber Regjeringen i samarbeid med oljeselskapene og leverandørindustrien foreta en gjennomgang av prosjektene nevnt i Innst. S. nr. 249 (2003-2004) som planlegges på norsk sokkel, og vurdere tiltak slik at de kan gjennomføres og fremskyndes.

IV

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til hensiktsmessige virkemidler for å stimulere til bruk av CO₂ som trykkstøtte for økt utvinning på norsk sokkel.

Videre ber Stortinget Regjeringen vurdere ytterligere insentivordninger for økt haleproduksjon. Vurderingene bes lagt frem snarest mulig og senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2006.

V

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå konkurranse-situasjonen for norsk offshorerettet verkstedindustri i forhold til andre EØS-land med spesiell fokus på uriktig bruk av statsstøtte i andre EØS-land.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 10. juni 2004

Bror Yngve Rahm
leder

Leif Frode Onarheim
ordfører

